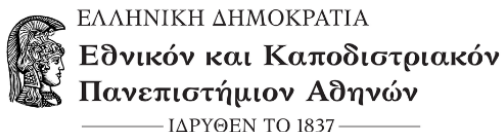

Χάραξη πολιτικής και σχεδιασμός δράσης με τη
βοήθεια τεχνητής νοημοσύνης για την άμβλυνση των
αδικιών στην περιοχή της Θεσσαλίας

Περιεχόμενα

Καρδίτσα.....	3
Σενάριο: Δίκαιη και Βιώσιμη Αγροτική Μετάβαση στην Καρδίτσα	3
5ετές Σχέδιο Δράσης: Άρση των Αγροτικών Αδικιών στην Καρδίτσα	6
Λάρισα.....	9
Σενάριο: Προς μια δίκαιη και αειφόρο γεωργία στο Νομό Λάρισας.....	9
5ετές Πρόγραμμα Δράσης: Νομαρχία Λάρισας.....	13
Μαγνησία.....	19
Σενάριο: Δίκαιη και ανθεκτική γεωργία στο Νομό Μαγνησίας.....	19
5ετές Σχέδιο Δράσης: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μαγνησίας	22
Τρίκαλα.....	26
Σενάριο: «Δίκαιο Νερό, Δίκαιες Αγορές, Δίκαιη Φωνή» για τα Τρίκαλα	26
5ετές Πρόγραμμα Δράσης: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων.....	29
Θεσσαλία.....	33
Σενάριο Θεσσαλίας: «Ένα Νερό, Μια Αγορά, Μια Φωνή».....	33

Καρδίτσα

Σενάριο: Δίκαιη και Βιώσιμη Αγροτική Μετάβαση στην Καρδίτσα

1. Μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης των υδάτων

Πρόβλημα: Άνιση πρόσβαση σε νερό, εξαντλημένοι υδροφόροι ορίζοντες, απαρχαιωμένα ανοιχτά δίκτυα, έλλειψη ηλεκτροδότησης, άτυπες πρακτικές διανομής.

Δράσεις πολιτικής:

- Ολοκλήρωση της **μετάβασης σε κλειστά υπόγεια δίκτυα άρδευσης** (πρόγραμμα ΥΔΡ 2), χρησιμοποιώντας πίεση με βάση τη βαρύτητα για την ελαχιστοποίηση της χρήσης ενέργειας.
- Εισαγάγετε **έξυπνους μετρητές νερού** και μια ψηφιακή πλατφόρμα προγραμματισμού προσβάσιμη από όλα τα μέλη του ΤΟΕΒ, διασφαλίζοντας διαφάνεια και δικαιοσύνη.
- Δρομολόγηση ενός **Συμφώνου Δικαιοσύνης** για το Νερό με τις ενώσεις αγροτών, δεσμεύοντας το ΤΟΕΒ να θεσπίσει σαφείς κανόνες για τη δίκαιη κατανομή του νερού.
- Δημιουργία **περιφερειακού γραφείου Διαμεσολαβητή Υδάτων** για την αντιμετώπιση διαφορών μεταξύ αρδευτών.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Μειωμένη απώλεια νερού, δίκαιη κατανομή, χαμηλότερο κόστος άρδευσης, αποκατάσταση εμπιστοσύνης μεταξύ παραγωγών και ΤΟΕΒ.

2. Ενεργειακή Αυτονομία & Ηλεκτροδότηση

Πρόβλημα: Υπερβολική εξάρτηση από αντλίες ντίζελ, αύξηση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας, αποκλεισμός πρόσβασης σε φωτοβολταϊκά έργα.

Δράσεις πολιτικής:

- Επιχορήγηση **συλλογικών φωτοβολταϊκών πάρκων για ΤΟΕΒ** που ασχολούνται με την άρδευση, με εγγυημένη προτεραιότητα πρόσβασης στο δίκτυο.
- Παροχή **επιχορηγήσεων για την ηλεκτροδότηση γεωτρήσεων και αντλιοστασίων**, εξαλείφοντας την εξάρτηση από το ντίζελ.
- Εισαγωγή **net-metering με κίνητρα αποθήκευσης**, ώστε η πλεονάζουσα φωτοβολταϊκή ενέργεια σε μη αρδευτικούς μήνες να αντισταθμίζει το κόστος του δικτύου.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Χαμηλότερο ενεργειακό κόστος, μειωμένη εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα, ενισχυμένη οικονομική υγεία του ΤΟΕΒ.

3. Στρατηγική για τους σπόρους και τη βιοποικιλότητα

Πρόβλημα: «πανσπερμία» της ποικιλίας βαμβακιού, απώλεια βιοποικιλότητας, άνισος ανταγωνισμός με τρίτες χώρες.

Δράσεις πολιτικής:

- Δημιουργία **Περιφερειακής Τράπεζας Εκτροφής & Σπόρων Βάμβακος** στην Καρδίτσα, με έμφαση τόσο σε ποικιλίες υψηλής απόδοσης όσο και σε ποικιλίες που διατηρούν τη βιοποικιλότητα.
- Παροχή κινήτρων **για συνεργατικά συμβόλαια σπόρων** (αγρότες + ΕΛΓΟ-Δήμητρα + συνεταιρισμοί) με επιστροφή δικαιωμάτων στους τοπικούς παραγωγούς.
- Προώθηση της **ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας (ολοκληρωμένη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών)** και εναλλακτικών λύσεων χαμηλών καταλοίπων, με συστήματα αποζημίωσης για τους παραγωγούς που πλήττονται από τις απαγορεύσεις δραστικών ουσιών της ΕΕ.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Ανταγωνιστικός, ανθεκτικός τομέας βαμβακιού με τοπικό έλεγχο των σπόρων, καλύτερη πρόσβαση στις εξαγωγικές αγορές, διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας.

4. Δικαιοσύνη Αγοράς & Αλυσίδας Αξίας

Πρόβλημα: Οι αγρότες αποκλείονται από την αποτίμηση του βαμβακιού, έλλειψη αναγνώρισης από τους εκκοκκιστές, φτωχά κίνητρα για ποιότητα.

Δράσεις πολιτικής:

- Εντολή **διαφανούς τιμολόγησης βαμβακιού με βάση την ποιότητα**, απαιτώντας από τα εκκοκκιστήρια να αποκαλύπτουν διαφορές ποιότητας και να πληρώνουν ασφάλιστρα για ανώτερη παραγωγή.
- Καθιέρωση **περιφερειακών ετικετών πιστοποίησης ποιότητας** («Θεσσαλική Αριστεία Βαμβακιού») που θα διαχειρίζονται από κοινού αγρότες και τοπικά επιμελητήρια.
- Υποστηρίξτε **τους κόμβους μάρκετινγκ βιολογικών σιτηρών και βαμβακιού**, διασφαλίζοντας ότι τα βιολογικά προϊόντα πωλούνται ως τέτοια και όχι ως συμβατικά.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Οι αγρότες ανταμείφθηκαν για την ποιότητα, αύξησαν την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών, ενίσχυσαν την τοπική αγροδιατροφική ταυτότητα.

5. Θεσμική Ανανέωση & Συμμετοχή

Πρόβλημα: Έλλειψη αμερόληπτης συμβουλευτικής, αποκλεισμός από τις αποφάσεις του Διεπαγγελματικού Οργανισμού Βαμβακιού, κρατική απόσυρση από την εκπαίδευση.

Δράσεις πολιτικής:

- Επαναφορά **των δημόσιων Γεωργικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών** στην Καρδίτσα με γεωπόνους ενσωματωμένους στα κατά τόπους γραφεία του ΤΟΕΒ.

- Εγγύηση της δημοκρατικής εκπροσώπησης των μικρών παραγωγών στη Διεπαγγελματική Οργάνωση Βάμβακος (DOV), που παρακολουθείται από το Υπουργείο.
- Δημιουργία δικτύων γνώσης μεταξύ γεωργών για τη βιολογική και την αναγεννητική γεωργία, με την υποστήριξη κονδυλίων της ΕΕ για την ΚΓΠ.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Ενδυναμωμένοι αγρότες, αμερόληπτες διαθέσιμες συμβουλές, μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στους θεσμούς, ισχυρότερη συμμετοχή στο σχεδιασμό πολιτικής.

6. Κοινωνική Ισότητα & Αναγνώριση

Πρόβλημα: Μη αναγνώριση γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων, κενά σε ζώνες βιολογικών καλλιεργειών, πιέσεις της κοινότητας των Ρομά.

Δράσεις πολιτικής:

- Εισαγωγή ζωνών για τη βιολογική γεωργία σε κατακερματισμένες περιοχές για προστασία από τη μόλυνση.
- Δημιουργία διαφοροποιημένων προγραμμάτων επιδοτήσεων για λοφώδη έναντι αρδευόμενων έναντι επιρρεπών σε πλημμύρες αγροτεμαχίων, αναγνωρίζοντας πραγματικούς γεωγραφικούς περιορισμούς.
- Υποστήριξη προγραμμάτων ένταξης της κοινότητας των Ρομά (επαγγελματική κατάρτιση στην άρδευση, διαχείριση καλλιεργειών, συμμετοχή σε συνεταιρισμούς) για τη μείωση των εντάσεων με τα τοπικά ΤΟΕΒ.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Αναγνώριση της τοπικής ποικιλομορφίας, ισχυρότερη κοινωνική συνοχή, δικαιότερη κατανομή των επιδοτήσεων.

Τελική σημείωση

Το σενάριο απαιτεί πολυεπίπεδη διακυβέρνηση:

- **Τοπικό (ΤΟΕΒ + αγρότες):** Διαφάνεια, συμμετοχή και καινοτομία.
- **Περιφερειακή (Περιφέρεια Θεσσαλίας):** Χρηματοδότηση υποδομών, διαμεσολάβηση ανταγωνιστικών συμφερόντων.
- **Εθνικό (Υπουργείο Γεωργίας):** Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις, επανασχεδιασμός επιδοτήσεων, θεσμικές εγγυήσεις.
- **Επίπεδο ΕΕ:** Ευελιξία στη ρύθμιση των φυτοφαρμάκων, στήριξη της βιοποικιλότητας, στοχευμένα μέτρα της ΚΓΠ.

Αυτή η προσέγγιση όχι μόνο αίρει τις αδικίες, αλλά μετατρέπει την Καρδίτσα σε **πilotική περιοχή για βιώσιμο, δίκαιο αγροτικό μετασχηματισμό στη Θεσσαλία**.

5ετές Σχέδιο Δράσης: Άρση των Αγροτικών Αδικιών στην Καρδίτσα

Έτος 1 – Θεμέλια & Άμεση Ανακούφιση

Στόχοι: Διαφάνεια, επείγουσα ελάφρυνση κόστους, θεσμική επανενεργοποίηση.
Ενέργειες:

1. Πιλοτικός Εκσυγχρονισμός Δικτύου Ύδρευσης

- Έναρξη πιλοτικής μετατροπής ανοικτών αρδευτικών καναλιών σε κλειστό υπόγειο δίκτυο σε δύο περιοχές ΤΟΕΒ (π.χ. Σοφάδες & Παλαμάς).
- **Υπεύθυνοι:** ΤΟΕΒ, Περιφέρεια Θεσσαλίας, Υπουργείο Γεωργίας.

2. Μετριασμός Ενεργειακού Κόστους

- Έκτακτες επιδοτήσεις για το κόστος καυσίμου αντλίας ντίζελ και ηλεκτρικής ενέργειας.
- Εναρκτήρια αδειοδότηση συλλογικών **φωτοβολταϊκών πάρκων** για άρδευση ΤΟΕΒ.
- **Υπεύθυνοι:** Υπουργείο Ενέργειας, ΠΑΕ, ΤΟΕΒ.

3. Θεσμική Ανανέωση

- Επαναφορά **δημόσιων γραφείων γεωργικών συμβουλών** στην Καρδίτσα (1 γραφείο ανά δήμο).
- Προσλάβετε γεωπόνους μέσω συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από την ΚΑΠ.
- **Αρμόδιοι:** Υπουργείο Γεωργίας, ΕΛΓΟ-Δήμητρα.

4. Πρόγραμμα Κοινωνικής Συνοχής

- Έναρξη πιλοτικού προγράμματος ένταξης των Ρομά: επαγγελματική κατάρτιση στην άρδευση και τον χειρισμό των καλλιεργειών.
- **Υπεύθυνος:** Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής, Δήμοι.

Ορόσημο: Το πρώτο διαφανές σύστημα προγραμματισμού νερού ΤΟΕΒ στο διαδίκτυο. 100 αγρότες λαμβάνουν αμερόληπτες γεωπονικές συμβουλές.

Έτος 2 – Κλιμάκωση, Υποδομή & Γνώση

Στόχοι: Ευρύτερη εμβέλεια, ενδυνάμωση των αγροτών, πολιτικές αναγνώρισης.
Ενέργειες:

1. Διαστολή νερού

- Επέκταση των κλειστών αρδευτικών δικτύων στο 40% της γεωργικής γης της Καρδίτσας.

- Εγκαταστήστε **ψηφιακούς μετρητές νερού** σε πιλοτικές περιοχές.

2. Ενεργειακή Αυτονομία

- Κατασκευή **2 συλλογικών φωτοβολταϊκών πάρκων (2 MW έκαστο)** για άρδευση, που ανήκουν απευθείας σε ΤΟΕΒ.
- Έναρξη **net-metering με πιλοτική αποθήκευση** σε 3 συνεταιρισμούς.

3. Στρατηγική Βαμβακιού & Σπόρων

- Ίδρυση **Περιφερειακής Τράπεζας Εκτροφής & Σπόρων Βάμβακος** στην Καρδίτσα.
- Ξεκινήστε τις δοκιμές τιμολόγησης **με βάση την ποιότητα** σε συνεργασία με εκκοκκιστήρια.

4. Δικαιοσύνη στην αγορά

- Δημιουργία **ετικέτας "Thessalian Cotton Excellence"** με πρωτόκολλα πιστοποίησης.
- Πιλοτικός **κόμβος βιολογικών σιτηρών** για ανιχνεύσιμα βιολογικά προϊόντα.

Ορόσημο: 20% εξοικονόμηση ενέργειας για τα συμμετέχοντα ΤΟΕΒ. Μπάλες βαμβακιού με την πρώτη ετικέτα πωλούνται με κορυφαία ποιότητα.

Έτος 3 – Αναγνώριση & Συμμετοχή

Στόχοι: Θεσμοθετημένες οι φωνές των αγροτών, προσαρμογή των επιδοτήσεων, γεωγραφική δικαιοσύνη.

Ενέργειες:

1. Θεσμική Συμμετοχή

- Εγγύηση **εκπροσώπησης μικροϊδιοκτητών** στον Διεπαγγελματικό Οργανισμό Βαμβακιού (DOV).
- Σε κάθε δήμο σχηματίστηκαν γνωμοδοτικά συμβούλια αγροτών.

2. Διαφοροποιημένες επιδοτήσεις

- Εισαγωγή **συστήματος επιδοτήσεων κατά ζώνες:**
 - Υψηλότερες αποζημιώσεις για λοφώδεις / επιρρεπείς σε πλημμύρες περιοχές.
 - Κίνητρα που συνδέονται με την ΚΓΠ για αναγεννητικές πρακτικές.

3. Εκπαίδευση & Γνώση

- ο Λειτουργικά δίκτυα από αγρότη σε αγρότη (καθοδήγηση σε βιολογικό, IPM, αναγεννητικό βαμβάκι).
- ο Ετήσιο **Φόρουμ Αγροτικής Δικαιοσύνης** στην Καρδίτσα που συγκεντρώνει αγρότες, ΤΟΕΒ, εκκοκκιστές, πολιτεία.

Ορόσημο: Τα συμβούλια των αγροτών επηρεάζουν επίσημα το σχεδιασμό των επιδοτήσεων. 500 αγρότες εκπαιδεύτηκαν σε νέες πρακτικές.

Έτος 4 – Ενοποίηση & Κλιμάκωση

Στόχοι: Πλήρης κάλυψη των υποδομών, ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών.
Ενέργειες:

1. Νερό & Ενέργεια

- ο Το 80% των γεωργικών εκτάσεων καλύπτεται από κλειστά αρδευτικά δίκτυα.
- ο Τα ΤΟΕΒ επιτυγχάνουν **50% ενεργειακή αυτονομία** μέσω Φ/Β.

2. Ενοποίηση αγοράς

- ο Επέκταση της πιστοποίησης ποιότητας βαμβακιού στο 70% της παραγωγής Καρδίτσας.
- ο Οι κόμβοι βιολογικών σιτηρών και βαμβακιού επιτυγχάνουν εξαγωγικά συμβόλαια.

3. Προστασία της βιοποικιλότητας

- ο Λειτουργεί περιφερειακή τράπεζα σπόρων, διανέμοντας πιστοποιημένες τοπικές ποικιλίες βαμβακιού και σιτηρών.
- ο Ξεκινήστε **το Climate-Resilient Variety Fund** για τη διαχείριση κινδύνων.

Ορόσημο: Οι αγρότες αναφέρουν 20–30% μειωμένο κόστος άρδευσης. εξαγωγές βαμβακιού με πιστοποίηση ποιότητας σε Ιταλία και Γερμανία.

Έτος 5 – Πλήρης Εφαρμογή & Αξιολόγηση

Στόχοι: Θεσμοθετημένη η Δικαιοσύνη, πιλοτικό μοντέλο για τη Θεσσαλία η Καρδίτσα.
Ενέργειες:

1. Καθολική πρόσβαση

- ο Το 100% των γεωργικών εκτάσεων του ΤΟΕΒ σε κλειστά αρδευτικά δίκτυα.
- ο Όλα τα ΤΟΕΒ λειτουργούν συλλογικά Φ/Β πάρκα με ενεργειακό συμψηφισμό.

2. Δίκαιες αγορές

- Η διαφανής τιμολόγηση του βαμβακιού είναι υποχρεωτική από το νόμο σε εθνικό επίπεδο.
- Εκστρατείες προώθησης ΠΟΠ/ΠΓΕ για το βιολογικό βαμβάκι & τα δημητριακά Καρδίτσας.

3. Αξιολόγηση & Κλιμάκωση

- Ανεξάρτητος Έλεγχος Δικαιοσύνης σχετικά με τη διανομή, την αναγνώριση και τη διαδικαστική δικαιοσύνη.
- Το σενάριο κλιμακώθηκε στη Λάρισα, τα Τρίκαλα και τη Μαγνησία.

Ορόσημο: Η Καρδίτσα αναγνωρίζεται διεθνώς ως **πιλοτική περιοχή δίκαιης αγροτικής μετάβασης**, εμπνέοντας μεταρρυθμίσεις της ΚΑΠ.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα έως το έτος 5:

- Το κόστος άρδευσης μειώθηκε κατά 40%.
- Οι αγρότες λαμβάνουν προμοδοτήσεις τιμών για ποιοτικό βαμβάκι και βιολογικά δημητριακά.
- Οι ΤΟΕΒ είναι οικονομικά σταθεροί μέσω της αυτονομίας των Φ/Β.
- Επιδότησεις προσαρμοσμένες στη γεωγραφική πραγματικότητα.
- Οι γεωργοί είναι πλήρως ενταγμένοι στη λήψη αποφάσεων.
- Η Καρδίτσα τοποθετείται ως **ευρωπαϊκό πρότυπο αγροτικής δικαιοσύνης**.

Λάρισας

Σενάριο: Προς μια δίκαιη και αειφόρο γεωργία στο Νομό Λάρισας

1. Ισότητα Νερού & Ενέργειας

Προβλήματα:

- Άνιση πρόσβαση στο νερό άρδευσης (Κάρλα εναντίον Πηνειού έναντι συστημάτων γεωτρήσεων).
- Υψηλό κόστος άντλησης νερού (ηλεκτρικό ρεύμα/ντίζελ).
- Αδύναμη ικανότητα ΤΟΕΒ για συντήρηση και επέκταση δικτύων.

Δράσεις πολιτικής:

- **Πλήρης μετάβαση σε κλειστά δίκτυα άρδευσης** με ψηφιακούς μετρητές νερού, δίνοντας προτεραιότητα σε περιοχές που βασίζονται σε γεωτρήσεις.
- Επιχορήγηση **συλλογικών φωτοβολταϊκών πάρκων ιδιοκτησίας ΤΟΕΒ** για ενεργειακή αυτονομία άρδευσης.
- Δημιουργήστε μια **διαφανή πλατφόρμα κατανομής νερού**, προσβάσιμη στο κοινό, που θα δείχνει τις ποσοστώσεις χρήσης και το κόστος.
- Έναρξη **προγράμματος κατάρτισης που υποστηρίζεται από το κράτος για τη διαχείριση του ΤΟΕΒ** για τη βελτίωση της οικονομικής και οργανωτικής αποτελεσματικότητας.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Μειωμένο κόστος άρδευσης, δικαιότερη κατανομή του νερού, ενισχυμένη διακυβέρνηση ΤΟΕΒ.

2. Δικαιοσύνη σπόρων, βαμβακιού και καλλιεργειών

Προβλήματα:

- Μεγάλη εξάρτηση από πιστοποιημένο βαμβακόσπορο από ιδιωτικές εταιρείες.
- Ανισότητες τιμών λόγω του βαμβακιού που πωλείται ως σπόρος και όχι ως εκκοκκισμένες ίνες.
- Η απαγόρευση των φυτοφαρμάκων της ΕΕ αυξάνει το κόστος, ενώ οι ανταγωνιστές τρίτων χωρών εξακολουθούν να εξαίρονται.

Δράσεις πολιτικής:

- **Δημιουργία Κόμβου Καινοτομίας Βαμβακιού Λάρισας** με τον ΕΛΓΟ-Δήμητρα: τοπική βελτίωση σπόρων, ανθεκτικές στα παράσιτα ποικιλίες, έρευνα προσαρμοσμένη στο κλίμα.
- **Εντολή τιμολόγησης βαμβακιού με βάση την ποιότητα:** οι εκκοκκιστές υποχρεούνται να αποκαλύπτουν την απόδοση του εκκοκκισμού και να πληρώνουν ασφάλιστρα για ανώτερες ίνες.
- Δημιουργία **«Ετικέτας Ποιότητας Θεσσαλικού Βαμβακιού»** για τη διαφοροποίηση του τοπικού βαμβακιού στις εξαγωγικές αγορές.
- Διαπραγμάτευση με την ΕΕ για **καθεστώς στήριξης της μετάβασης** (οικολογικά προγράμματα της ΚΓΠ) για την αντιστάθμιση του κόστους της απαγόρευσης φυτοφαρμάκων, ιδίως για το βαμβάκι και τα δημητριακά.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Οι αγρότες αποκτούν τον έλεγχο των σπόρων, δικαιότερη τιμολόγηση του βαμβακιού, αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας έναντι των εισαγωγών.

3. Δικαιοσύνη Αγοράς & Αλυσίδας Αξίας

Προβλήματα:

- Άνιση διαπραγματευτική δύναμη μεταξύ μικρών παραγωγών και εμπόρων.
- Αδύναμη επωνυμία τοπικών δημητριακών, οσπρίων και βαμβακιού.
- Οι μικροκαλλιεργητές αποκλείονται από τις οικονομίες κλίμακας.

Δράσεις πολιτικής:

- Δημιουργία **περιφερειακών συνεταιρισμών για την εμπορία και εξαγωγή** βαμβακιού, δημητριακών και οσπρίων, με εγγυημένο κρατικό κεφάλαιο εκκίνησης.
- Υποστήριξη **τοπικών σχημάτων branding** («Larissa Wheat Excellence», «ΠΟΠ Βαμβάκι Θεσσαλίας») με αναγνώριση της ΕΕ.
- Ενθάρρυνση της **συλλογικής αποθήκευσης και των υποδομών εκκόκκισης** για να δοθεί στους αγρότες μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη.
- Δημιουργία **μηχανισμού ελάχιστης τιμής** για τα σιτηρά που συνδέεται με το κόστος παραγωγής, ο οποίος ενεργοποιείται σε περιόδους κρίσης της αγοράς.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Οι αγρότες καταλαμβάνουν μεγαλύτερο μέρος της αλυσίδας αξίας, η συνεταιριστική ισχύς εξισορροπεί τους ολιγοπωλιακούς εμπόρους.

4. Αναγνώριση & Κοινωνική Ισότητα

Προβλήματα:

- Η βιωματική γνώση των αγροτών αγνοείται στη λήψη αποφάσεων.
- Οι γεωγραφικές διαφορές και οι διαφορές ελάφρυνσης δεν αντικατοπτρίζονται στις επιδοτήσεις.
- Έλλειψη αναγνώρισης για βιώσιμους και προσανατολισμένους στην ποιότητα παραγωγούς.

Δράσεις πολιτικής:

- Θέσπιση **προγραμμάτων επιδοτήσεων κατά ζώνες:** πρόσθετη στήριξη για μειονεκτούσες και ημιορεινές περιοχές στο νομό Λάρισας.
- Δημιουργία **Γνωμοδοτικών Συμβουλίων Αγροτών** σε κάθε δήμο για την τροφοδότηση της τοπικής γνώσης στην εφαρμογή της ΚΑΠ.
- Αναγνώριση και επιβράβευση **ποιοτικών αγροτών** με οικονομικά κίνητρα για συμμετοχή σε ΠΟΠ/ΠΓΕ, βιολογική μετατροπή και αναγεννητικές πρακτικές.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Η γνώση των αγροτών θεσμοθετείται, οι επιδοτήσεις αντικατοπτρίζουν τη γεωγραφία, οι βιώσιμες πρακτικές ανταμείβονται.

5. Διαδικαστική Δικαιοσύνη & Διακυβέρνηση

Προβλήματα:

- Έλλειψη αμερόληπτης γεωργικής συμβουλευτικής, εξάρτηση από ιδιώτες γεωπόνους.
- Οι αγρότες αποκλείονται από τις αποφάσεις του διεπαγγελματικού οργάνου για το βαμβάκι.
- Αδύναμη διαφάνεια στην οικονομική διαχείριση του ΤΟΕΒ.

Δράσεις πολιτικής:

- Επαναφορά των **δημόσιων γεωργικών συμβουλευτικών υπηρεσιών** με γεωπόνους τοποθετημένους στα γραφεία του ΤΟΕΒ.
- Νομική εγγύηση της **εκπροσώπησης των μικρών αγροτών** στον Διεπαγγελματικό Οργανισμό Βαμβακιού.
- Καθιέρωση του ετήσιου **«Αγρο-Φόρουμ Λάρισας»** για να φέρει κοντά αγρότες, ΤΟΕΒ, ερευνητές και υπουργεία.
- Ενίσχυση των **μηχανισμών καταπολέμησης της απάτης** στη βιολογική πιστοποίηση και τη διανομή επιδοτήσεων, για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των αγροτών.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Δικαιότερη εκπροσώπηση, αξιόπιστο συμβουλευτικό σύστημα, διαφανής χρήση των επιδοτήσεων.

Τελικό όραμα

Συντονίζοντας τις μεταρρυθμίσεις στα συστήματα νερού-ενέργειας, τις πολιτικές καλλιεργειών/σπόρων, τις αγορές, την αναγνώριση και τη διαδικαστική δικαιοσύνη, **ο νομός Λάρισας γίνεται η εμβληματική περιοχή της Θεσσαλίας** όπου:

- Το κόστος άρδευσης μειώνεται κατά 30–40% χάρη στα φωτοβολταϊκά και τα κλειστά δίκτυα.
- Οι βαμβακοκαλλιεργητές ανταμείβονται για την ποιότητα, όχι μόνο για τον όγκο.
- Τα δημητριακά και τα όσπρια αποκτούν ταυτότητα ΠΟΠ/ΠΓΕ, ενισχύοντας τις εξαγωγές.
- Οι γνώσεις των αγροτών εκτιμώνται στις αποφάσεις για τις επιδοτήσεις και τις καλλιέργειες.
- Τα ΤΟΕΒ λειτουργούν με διαφάνεια, με την οικονομική υγεία να αποκαθίσταται.

Η Λάρισα μεταμορφώνεται έτσι από ένα hotspot συστημικών αδικιών σε ένα ευρωπαϊκό πιλοτικό πρόγραμμα αγροτικής δικαιοσύνης, βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας.

5ετές Πρόγραμμα Δράσης: Νομαρχία Λάρισας

Πυλώνες (τι διορθώνουμε)

1. **Ισότητα Νερού & Ενέργειας** (κλειστά δίκτυα, δίκαιη κατανομή, φθηνότερη άντληση)
2. **Σπόροι, Βαμβάκι & Φυτοπροστασία** (τοπική δυναμικότητα, τιμολόγηση με βάση την ποιότητα, IPM)
3. **Αγορές & Αλυσίδες Αξίας** (συνεταιρισμοί, αποθήκευση, branding, κατώτατα όρια τιμών σε κρίσεις)
4. **Διακυβέρνηση & Συμβουλευτική** (δημόσια γεωπονία, ικανότητα ΤΟΕΒ, διαφάνεια)
5. **Αναγνώριση & Κοινωνική Ισότητα** (επιχορηγήσεις ζώνης, φωνή μικροϊδιοκτητών, ένταξη)

Έτος 1 — Θεμέλια & Γρήγορη Ανακούφιση

Στόχοι: μείωση του άμεσου κόστους, δημιουργία διαφάνειας, έναρξη διορθώσεων διακυβέρνησης.

- **Π1 | Νερό & Ενέργεια**
 - Χαρτογράφηση όλων των αρδευτικών περιουσιακών στοιχείων, έκδοση **του Υδατικού Άτλαντα Λάρισας** (ανοικτές/κλειστές γραμμές, γεωτρήσεις, πιέσεις, απώλειες).
 - Ξεκινήστε **δύο πιλοτικές μετατροπές** σε κλειστά υπόγεια δίκτυα σε ζώνες υψηλών απωλειών.
 - Έναρξη **διαφανούς πύλης κατανομής νερού** (ποσοστώσεις, χρονοδιαγράμματα, στιγμιότυπα μετρητών).
 - **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια Θεσσαλίας, ΤΟΕΒ, Υπουργείο Γεωργίας & Ενέργειας.
 - **KPI:** βασικό νερό χωρίς έσοδα (%), βασική τιμή kWh/στρέμμα. 2 πιλότοι ζωντανά.
- **Π2 | Σπόροι/Βαμβάκι/Προστασία**
 - Δημιουργία **Κόμβου Καινοτομίας Βάμβακος Λάρισας** (με εταίρους τον ΕΛΓΟ-Δήμητρα & το Παν.Ε.).
 - Σχέδιο **πρωτοκόλλου τιμολόγησης με βάση την ποιότητα** με εκκοκκιστήρια. Συμφωνήστε για πιλοτικές και εργαστηριακές μεθόδους.
 - **KPI:** Υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεννόησης. 3 εκκοκκιστήρια σε πιλότο.
- **Π3 | Αγορές**
 - Ενσωμάτωση **Εξαγωγικού Συνεταιρισμού Λάρισας** (βαμβάκι/σιτηρά/όσπρια) με κρατικό κεφάλαιο εκκίνησης.

- **KPI:** σύσταση νομικής οντότητας· μίσθωση 1 κοινόχρηστου χώρου αποθήκευσης/κλιματισμού.
- **P4 | Διακυβέρνηση & Συμβουλευτική**
 - Ανοίξτε ξανά **τα δημόσια γραφεία γεωργικών συμβουλών** (ένα ανά δήμο) που συστεγάζονται με τα ΤΟΕΒ.
 - Εκκινήστε **το πρόγραμμα ΤΟΕΒ CFO-lite** (πρότυπα ταμειακών ροών, προγράμματα καθυστερήσεων, τιμολογιακή πολιτική).
 - **KPI:** 6 γραφεία στελεχωμένα, 100 αγρότες συμβουλευτήκαν, 4 ΤΟΕΒ δημοσιεύουν ελεγμένα στιγμιότυπα.
- **P5 | Αναγνώριση**
 - Υιοθετήστε **ζωνικό χάρτη** για ημιορεινά, πλημμυρικά και εξαρτώμενα από γεωτρήσεις αγροτεμάχια.
 - **KPI:** επικυρώθηκε ο χάρτης, συντάχθηκε πρόταση διαφοροποίησης των επιδοτήσεων.

Συμβουλές χρηματοδότησης: ΚΑΠ ΤΑ, ΕΤΠΑ για πιλοτικά δίκτυα, εθνικά ταμεία ανάκαμψης για μετρητές/SCADA, μικρές επιχορηγήσεις τεχνικής βοήθειας για ελέγχους ΤΟΕΒ.

Έτος 2 — Κατασκευή & Κλίμακα

Στόχοι: επέκταση των υποδομών, πραγματική δικαιοσύνη τιμών, χαμηλότερο ενεργειακό κόστος.

- **P1 | Νερό & Ενέργεια**
 - Μετατροπή σε κλειστά δίκτυα που φθάνουν το **30-40%** της αρδευόμενης έκτασης, εγκατάσταση έξυπνων μετρητών σε όλα τα πιλοτικά πλευρικά.
 - Θέση σε λειτουργία **δύο φωτοβολταϊκών πάρκων 2-3 MW ιδιοκτησίας ΤΟΕΒ** (net-metering με αποθήκευση όπου είναι εφικτό).
 - **KPI:** -10% μέση kWh/στρέμμα σε πιλοτικές ζώνες. Η NRW μειώθηκε κατά 8-10%.
- **P2 | Σπόροι/Βαμβάκι/Προστασία**
 - Ξεκινήστε **δοκιμές πεδίου** (σειρές σπόρων ανθεκτικών στην ξηρασία/θερμότητα. ολοκληρωμένα πακέτα IPM).
 - Εκτελέστε **πιλοτικά προγράμματα τιμολόγησης με βάση την ποιότητα** (δημοσιεύστε την απόδοση εκκοκκισμού και τις ιδιότητες ινών ανά παρτίδα).
 - **KPI:** 15% του βαμβακιού υπό πιλοτική ποιότητα, μέση πριμοδότηση ≥3-5%.
- **P3 | Αγορές**

- Λανσάρισμα της προετικέτας «Ποιότητα Θεσσαλικού Βαμβακιού» και σύντομη περιγραφή του έργου «Αριστεία Σίτου Λάρισας».
- Εξοπλίστε **κοινόχρηστο χώρο αποθήκευσης και προετοιμασία πριν από το τζιν** για συνεργατική μόχλευση.
- **KPI:** 30 χιλιάδες τόνοι που έχουν συναφθεί μέσω co-op. ± 2 ποσοστιαίες μονάδες καλύτερη βάση σε σχέση με την προηγούμενη σεζόν.
- **P4 | Διακυβέρνηση & Συμβουλευτική**
 - Εκπαιδεύστε **100 μέλη του προσωπικού/διοικητικού συμβουλίου του ΤΟΕΒ** (τιμολόγια, αναδιάρθρωση χρέους, έλεγχος διαρροών).
 - **KPI:** 6 ΤΟΕΒ δημοσιεύουν ετήσια σχέδια. Τα συμβουλευτικά γραφεία έφτασαν τους 600 συμβούλους αγροτών.
- **P5 | Αναγνώριση**
 - Πιλοτικές **ενισχύσεις κατά ζώνες** σε επιδοτήσεις (κίνδυνος πλημμύρας & ημιορεινές). Έναρξη **Γνωμοδοτικών Συμβουλίων Αγροτών**.
 - **KPI:** Σχηματίστηκαν 3 συμβούλια. 1η ανατροφοδότηση ενσωματωμένη στους τοπικούς κανόνες της ΚΑΠ.

Έτος 3 — Κανονικοποίηση & Κλείδωμα

Στόχοι: να γίνουν οι νέες πρακτικές η βάση, να ενσωματωθεί η συμμετοχή, να επεκταθεί η ενεργειακή αυτονομία.

- **P1 | Νερό & Ενέργεια**
 - Τα κλειστά δίκτυα φτάνουν το **60%** κάλυψη, το πλήρες **SCADA** στις ζώνες πίεσης, τα SLA απόκρισης διαρροών.
 - Θέση σε λειτουργία **δύο ακόμη Φ/Β πάρκων**, συγκεντρωτικά Φ/Β μικροϊδιοκτητών μέσω συνεργατικού εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού.
 - **KPI:** -20% kWh/στρέμμα. NRW -18-20%; Διακύμανση τιμολογίου άρδευσης -25%.
- **P2 | Σπόροι/Βαμβάκι/Προστασία**
 - Κλιμακώστε την τιμολόγηση ποιότητας στο **$\geq 40\%$** του βαμβακιού. Αναπτύξτε **κит IPM** (παρακολούθηση + εκπαίδευση + βιοέλεγχος).
 - **KPI:** δόσεις φυτοφαρμάκων/στρέμμα -15% (πιλοτικό), διάμεση τιμή ποιότητας $\geq 6-8\%$.
- **P3 | Αγορές**

- Λανσάρισμα **ετικέτας εξαγωγής** για το βαμβάκι, προ-συμβάσεις με 2 νηματοουργούς της ΕΕ.
- **Ενεργοποίηση ελάχιστου δικτυού ασφαλείας** τιμών για τα σιτηρά σε περιόδους πίεσης (τιμαριθμική αναπροσαρμογή κόστους).
- **KPI:** 50 χιλιάδες τόνοι με επισημασμένα συμβόλαια. εργαλείο κρίσης λειτουργικό.
- **P4 | Διακυβέρνηση & Συμβουλευτική**
 - Εντολή για **θέσεις μικροϊδιοκτητών** στο διεπαγγελματικό βαμβάκι. ετήσιο **Αγροτικό Φόρουμ Λάρισας**.
 - **KPI:** τροποποίηση του διεπαγγελματικού καταστατικού. 1.500 αγρότες εκπαιδεύτηκαν σωρευτικά.
- **P5 | Αναγνώριση**
 - Μετατροπή πιλοτικών προγραμμάτων σε **μόνιμες επιδοτήσεις ζώνης. δημιουργία βραβείων Quality Farmer** (μετρητά + πρόσβαση στην αγορά).
 - **KPI:** Το 25% των αγροκτημάτων επωφελούνται από ζωνικές ανανεώσεις. ξεκίνησε η ομάδα βραβείων.

Έτος 4 — Ενοποίηση & Ανταγωνισμός

Στόχοι: σχεδόν καθολική κάλυψη, ισχυρή εξαγωγική ταυτότητα, ανθεκτικά οικονομικά.

- **P1 | Νερό & Ενέργεια**
 - Κλειστά δίκτυα **≥80%**, δυναμική διαχείριση πίεσης, κίνητρα νυχτερινής άρδευσης.
 - Το χαρτοφυλάκιο αποθήκευσης Φ/Β + καλύπτει **≥50%** ηλεκτρική ενέργεια ΤΟΕΒ. Το εποχιακό αρμπιτράζ αποπληρώνει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές.
 - **KPI:** NRW –25%+; μέσος λογαριασμός άρδευσης –30–35% έναντι Υ1.
- **P2 | Σπόροι/Βαμβάκι/Προστασία**
 - Η ποιοτική τιμολόγηση **≥70%** του βαμβακιού. Το seed hub κυκλοφορεί **2 τοπικά προσαρμοσμένες σειρές**.
 - **KPI:** οι παρτίδες εξαγωγής επιτυγχάνουν premium έναντι του παγκόσμιου δείκτη. Το κόστος εισροών σταθεροποιήθηκε.
- **P3 | Αγορές**
 - **Ενεργό συνεταιριστικό γραφείο εξαγωγών**, κοινή εφοδιαστική στα λιμάνια, επώνυμα δημητριακά/όσπρια σε 2 αλυσίδες λιανικής.

- **KPI:** 20% του όγκου πωλήσεων μέσω συνεταιρισμού, αύξηση περιθωρίου κέρδους $\geq 2-3$ π.μ.
- **P4 | Διακυβέρνηση & Συμβουλευτική**
 - **Επιχορηγήσεις ΤΟΕΒ βάσει απόδοσης** που συνδέονται με διαρροές, καθυστερήσεις, επίπεδα υπηρεσιών.
 - **KPI:** 80% ΤΟΕΒ πέτυχαν μετρήσεις χρυσού. δημόσιοι πίνακες εργαλείων ενημερώνονται ανά τρίμηνο.
- **P5 | Αναγνώριση**
 - Κλιμακώστε **τα προγράμματα ένταξης** (μονοπάτια νομιμοποίησης της εποχικής εργασίας, κατάρτιση, πρότυπα στέγασης).
 - **KPI:** τεκμηριωμένες ελλείψεις εργατικού δυναμικού -25% · οι έλεγχοι συμμόρφωσης πέρασαν.

Έτος 5 — Θεσμοθέτηση & Εξαγωγή του Μοντέλου

Στόχοι: καθολική ισχύς, νομική κωδικοποίηση, ανεξάρτητος έλεγχος, περιφερειακή ανάπτυξη.

- **P1 | Νερό & Ενέργεια**
 - **~100%** κλειστή κάλυψη δικτύου, SCADA σε όλη την επαρχία, εγχειρίδια ξηρασίας/πλημμύρας.
 - Το χαρτοφυλάκιο φωτοβολταϊκών καλύπτει **το $\geq 70\%$** της αρδευτικής ενέργειας. Το πλεόνασμα αντισταθμίζει τα κοινόχρηστα φορτία ΤΟΕΒ εκτός εποχής.
 - **KPI:** κόστος άρδευσης -40% έναντι Υ1. NRW $\leq 20\%$.
- **P2 | Σπόροι/Βαμβάκι/Προστασία**
 - **Τιμολόγηση με βάση την ποιότητα που επιβάλλεται** από περιφερειακούς/εθνικούς κανόνες. Πρότυπο IPM σε βαμβάκι και δημητριακά.
 - **KPI:** 90% του βαμβακιού με συμβόλαια ποιότητας, δείκτες κινδύνου φυτοφαρμάκων με πτωτική τάση.
- **P3 | Αγορές**
 - **Αναγνωρίζονται προστατευόμενα περιφερειακά σήματα**, πολυετή μνημόνια συμφωνίας για εξαγωγές, ενσωματωμένο εργαλείο τιμών κρίσης.
 - **KPI:** 30% του όγκου μέσω συνεταιρισμού/γραφείου εξαγωγών, μέση μεταβλητότητα των τιμών παραγωγού -30% .
- **P4 | Διακυβέρνηση & Συμβουλευτική**

- **Δημοσιεύτηκε ανεξάρτητος έλεγχος δικαιοσύνης** (διανεμητικός/αναγνωριστικός/διαδικαστικός). σχέδιο συνεχούς βελτίωσης.
- **KPI:** δείκτης εμπιστοσύνης αγροτών +20 μονάδες. Η οικονομική υγεία του ΤΟΕΒ είναι «πράσινη» σε όλους τους τομείς.
- **P5 | Αναγνώριση**
 - **Κωδικοποιημένες επιδοτήσεις ανά ζώνες:** εκπροσώπηση μικροϊδιοκτητών που κατοχυρώνεται σε νόμο/καταστατικό.
 - **KPI:** διατήρηση μικρών αγροκτημάτων +10%, τεκμηριωμένη συμμετοχή σε συμβούλια >60%.

Οριζόντιοι KPI (παρακολούθηση κάθε χρόνο)

- **Μ.Ο. κόστος άρδευσης ανά στρέμμα** (€, και kWh/στρέμμα)
- **Νερό χωρίς έσοδα** (%)
- **Μερίδιο βαμβακιού βάσει τιμολόγησης με βάση την ποιότητα** (%) και **πριμοδότησης** (€/kg)
- **Προσεγγιστική μεταβλητή δείκτη κινδύνου φυτοφαρμάκων** (επεξεργασίες/στρέμμα, μετάβαση σε ολοκληρωμένη φυτοπροστασία)
- **% όγκου πωλήσεων μέσω συνεταιρισμού/ετικέτας**
- **Καθυστερούμενες οφειλές ΤΟΕΒ** και ημέρες σε μετρητά
- **Ικανοποίηση/εμπιστοσύνη των γεωργών** (ετήσια έρευνα)
- **Μετρήσεις διαθεσιμότητας εργατικού δυναμικού** (θέσεις που έχουν καλυφθεί, ημέρες που πρέπει να καλυφθούν)

Διακυβέρνηση & Έλεγχοι Κινδύνων

- **Μονάδα Παράδοσης** στην Περιφέρεια για ξεμπλοκάρισμα αδειών, συνδέσεων δικτύου, προμηθειών.
- **Τριμηνιαίοι πίνακες εργαλείων.** δημοσιεύουν και αναθεωρούν με τα Γνωμοδοτικά Συμβούλια Αγροτών.
- **Ανεξάρτητη τεχνική επίβλεψη** δικτύων/φωτοβολταϊκών, έλεγχοι κατά της απάτης για επιδοτήσεις και οργανικές αξιώσεις.
- **Απρόβλεπτα:** επανασύνδεση έτους ξηρασίας, λύση κορεσμού δικτύου (αποθήκευση πρώτα & κλιμακωτές συνδέσεις), αποθέματα πληθωρισμού στα συμβόλαια.

Μαγνησία

Σενάριο: Δίκαιη και ανθεκτική γεωργία στο Νομό Μαγνησίας

1. Δικαιοσύνη Νερού & Άρδευσης

Προβλήματα: υψηλό κόστος άρδευσης στον Αλμυρό, απουσία άρδευσης στο Νότιο Πήλιο, άνιση πρόσβαση στο δίκτυο της λίμνης Κάρλας (Βελεστίνο), εξάντληση του υδροφόρου ορίζοντα.

Δράσεις πολιτικής:

- Επέκταση του **κλειστού αρδευτικού δικτύου της λίμνης Κάρλας** για την πλήρη κάλυψη Βελεστίνου-Στεφανοβικίου-Ριζόμυλου, μειώνοντας την εξάρτηση από τις γεωτρήσεις.
- Έναρξη **Προγράμματος Υδατικής Ισότητας Νοτίου Πηλίου:** μικρής κλίμακας συλλογικές στέρνες, συλλογή βρόχινου νερού, επιδοτήσεις στάγδην άρδευσης για ορεινές περιοχές.
- Εισαγωγή **γεωγραφικά διαφοροποιημένων τιμολογίων άρδευσης** ώστε να αντικατοπτρίζουν το έδαφος και τους περιορισμούς πρόσβασης.
- Διασφάλιση της **κατά προτεραιότητα πρόσβασης των ΤΟΕΒ** σε φωτοβολταϊκά έργα για ενεργειακή αυτονομία άρδευσης.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Χαμηλότερο κόστος άρδευσης, δικαιότερη πρόσβαση, ισχυρότερη ανθεκτικότητα έναντι της ξηρασίας.

2. Σπόροι, Προστασία Καλλιεργειών & Ανταγωνιστικότητα

Προβλήματα: το κόστος των πιστοποιημένων σπόρων δεν είναι βιώσιμο στο σιτάρι του Αλμυρού. Οι απαγορεύσεις της ΕΕ αυξάνουν το κόστος, ενώ οι εισαγωγές χρησιμοποιούν φθηνότερα απαγορευμένα χημικά.

Δράσεις πολιτικής:

- Δημιουργία **Ταμείου Προσαρμογής Σίτου Μαγνησίας:** επιδότηση πιστοποιημένων αγορών σπόρων σε ζώνες χαμηλής απόδοσης (Αλμυρός).
- Υποστήριξη **δημόσιων προγραμμάτων αναπαραγωγής** σιταριού και τοπικών οσπρίων για τη μείωση της εξάρτησης από τις πολυεθνικές.
- Εισαγωγή **μηχανισμού αντιστάθμισης για τις απαγορεύσεις της ΕΕ:** επιδοτήσεις ή φορολογικές ελαφρύνσεις όταν οι αγρότες πρέπει να υιοθετήσουν ακριβότερα αλλά ασφαλέστερα προϊόντα.
- Διαπραγματευτείτε με την ΕΕ για «**δίκαια πρότυπα εισαγωγής**» (κατοπτρικές ρήτρες), ώστε τα προϊόντα τρίτων χωρών να ακολουθούν τους ίδιους κανόνες φυτοπροστασίας.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Ίσοι όροι ανταγωνισμού με τις εισαγωγές, βελτιωμένη βιωσιμότητα των τοπικών σπόρων, ασφαλέστερη αλλά οικονομικά προσιτή προστασία των καλλιεργειών.

3. Δικαιοσύνη Αγοράς & Αλυσίδας Αξίας

Προβλήματα: η ποιότητα του βαμβακιού αγνοείται από τους εκκοκκιστές. Τα προϊόντα ΠΟΠ (ελιές/μήλα Πηλίου) δεν χρησιμοποιούνται επαρκώς, μικροί παραγωγοί που αποκλείονται από την επωνυμία λόγω υψηλού κόστους. Κυριαρχούν οι ολιγοπωλιακοί έμποροι.

Δράσεις πολιτικής:

- Επιβολή **τιμολόγησης βαμβακιού με βάση την ποιότητα** με ανεξάρτητα εργαστήρια ταξινόμησης στο Βόλο και τον Αλμυρό.
- Αναζωογονήστε **τα προϊόντα ΠΟΠ Πηλίου**: ενσωματώστε το ΠΟΠ σε μπόνους επιδότησης, εξαγωγικές εκστρατείες και προώθηση λιανικής.
- Δημιουργία **Συλλογικών Μονάδων Τυποποίησης** για μικρούς παραγωγούς (ελαιολάδο, μήλα) με κρατικό κεφάλαιο εκκίνησης.
- Επιβολή **κανόνων κατά της νοθείας** με αυστηρές κυρώσεις για ανάμειξη/εσφαλμένη επισήμανση ελαιολάδου.
- Δημιουργία **Γραφείου Εξαγωγών Αγροτών Πηλίου** για την παράκαμψη των ολιγοπωλιακών εμπορών.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Οι παραγωγοί ανταμείβονται για την ποιότητα, την ισχυρότερη ταυτότητα ΠΟΠ, το υψηλότερο μερίδιο των γεωργών στην τελική αξία.

4. Αναγνώριση Δικαιοσύνης

Προβλήματα: οι ορεινοί αγρότες αντιμετωπίζονται ως πεδινόι, η υπεραξία των ελιών/μήλων Πηλίου αόρατη, η εμπειρική γνώση αγνοείται, οι μετανάστες εργάτες αντιμετωπίζονται ως αναλώσιμοι.

Δράσεις πολιτικής:

- Εισαγωγή **διαφοροποιημένων εδαφικών επιδοτήσεων** για ορεινούς/ημιορεινούς ελαιώνες (Πήλιο, ΝΔ Μαγνησίας).
- Έναρξη **Εκστρατείας Αναγνώρισης Ποιότητας Πηλίου** στην εγχώρια αγορά και την αγορά της ΕΕ.
- Θεσμοθέτηση των **Γνωμοδοτικών Συμβουλίων Αγροτών** με ίση εκπροσώπηση των επαγγελματιών παραγωγών (όχι μόνο των γαιοκτημόνων).
- Μεταρρύθμιση της εργασιακής πολιτικής: επέκταση **των αδειών εποχικής εργασίας σε 6-9 μήνες** και δημιουργία οδών για ημιμόνιμες συνεργασίες.
- Δημιουργία **Συμμετοχικών Πλατφορμών Γνώσης** όπου η τοπική εμπειρική τεχνογνωσία τροφοδοτεί την πολιτική και την πανεπιστημιακή έρευνα.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Οι ορεινοί και μικροί αγρότες αναγνωρίζονται και υποστηρίζονται, η εργασία σταθεροποιείται, η γνώση εκτιμάται.

5. Διαδικαστική Δικαιοσύνη & Διακυβέρνηση

Προβλήματα: απουσία αμερόληπτων συμβουλευτικών υπηρεσιών, αναξιόπιστη βιολογική πιστοποίηση, αδύναμος έλεγχος *dacus*, αποκλεισμός από διαβουλεύσεις. Αποτυχίες αντιστάθμισης του ΕΛΓΑ.

Δράσεις πολιτικής:

- Επαναφορά της δημόσιας συμβουλευτικής υπηρεσίας γεωπονίας στη Μαγνησία (κρατικοί γεωπόνοι στα γραφεία και τους συνεταιρισμούς του ΤΟΕΒ).
- Μεταρρύθμιση των ελέγχων πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων με ανεξάρτητους ελέγχους τρίτων και ψηφιακή ιχνηλασιμότητα.
- Δημιουργήστε ένα πρόγραμμα *Dacus* που συνδιαχειρίζεται από το κράτος-αγρότη, με drones/παγίδες και συμμετοχή αγροτών στην παρακολούθηση.
- Εκδημοκρατισμός της εκπροσώπησης: ενεργοί αγρότες με προτεραιότητα σε συνεταιρισμούς και επιτροπές ΠΟΠ (μείωση της επιρροής των απόντων ιδιοκτητών γης).
- Αναμόρφωση του ασφαλιστικού μοντέλου του ΕΛΓΑ: συμπερίληψη της ακαρπίας και των ακραίων κλιματικών φαινομένων στις αποζημιώσεις, με ταχύτερες εκταμιεύσεις.

Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στους θεσμούς, αποτελεσματικός έλεγχος παρασίτων, δικαιότερη αποζημίωση, ουσιαστική συμμετοχή των αγροτών.

Τελικό όραμα

Με αυτές τις μεταρρυθμίσεις, η Μαγνησία μπορεί να γίνει ένας πρότυπος νομός αγροτικής δικαιοσύνης, όπου:

- Το κόστος άρδευσης μειώνεται και η πρόσβαση είναι δίκαιη σε πεδιάδες και βουνά.
- Η πιστοποιημένη χρήση σπόρων είναι βιώσιμη χωρίς να τιμωρούνται οι αγρότες χαμηλής απόδοσης.
- Οι ετικέτες ΠΟΠ για ελιές/μήλα Πηλίου αποκτούν πραγματική αξία στις αγορές.
- Οι τοπικές γνώσεις των αγροτών και οι ορεινές συνθήκες αναγνωρίζονται θεσμικά.
- Οι συμβουλευτικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες ελέγχου παρασίτων είναι αμερόληπτες, αποτελεσματικές και συμμετοχικές.

Η Μαγνησία μετακινείται από το συστημικό μειονέκτημα σε πιλοτικό πρόγραμμα αγροτικής συνύπαρξης βουνού-πεδιάδας, συνδυάζοντας τη σύγχρονη καινοτομία με την αναγνώριση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων.

5ετές Σχέδιο Δράσης: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μαγνησίας

Πυλώνες (τι διορθώνουμε)

1. **Ισότητα Νερού & Ενέργειας** (κάλυψη Κάρλας, πρόσβαση στο νερό του Νοτίου Πηλίου, εξάρτηση από γεωτρήσεις, υψηλό κόστος άντλησης)
2. **Σπόροι & Προστασία Καλλιεργειών** (Αλμύρος, σιτάρι, πιστοποιημένα οικονομικά σπόρων; απόσυρση δραστικών ουσιών από την ΕΕ)
3. **Αγορές & Αλυσίδες Αξίας** (τιμολόγηση βαμβακιού με βάση την ποιότητα, υποχρησιμοποίηση ΠΟΠ, πρόσβαση στην τυποποίηση, νοθεία)
4. **Αναγνώριση & Κοινωνική Ισότητα** (ορεινό έδαφος, τοπική τεχνογνωσία, άδειες εργασίας, καταναλωτικός αλφαριθμητισμός)
5. **Διακυβέρνηση & Διαδικαστική Δικαιοσύνη** (δημόσιες συμβουλευτικές υπηρεσίες, αξιόπιστος οργανικός έλεγχος, αποτελεσματικό πρόγραμμα DACUS, δίκαιος ΕΛΓΑ)

Έτος 1 — Θεμέλια & Γρήγορη Ανακούφιση

Στόχοι: άμεση ελάφρυνση κόστους, διαφάνεια, επανεκκίνηση θεσμών.

- **Π1 | Νερό & Ενέργεια**
 - ο Έκδοση **Υδατικού Χάρτη Μαγνησίας** (εμβέλεια Κάρλας, γεωτρήσεις, ελλείμματα, προτεραιότητα: Βελεστίνο–Στεφανοβίκειο–Ριζόμυλος). Έναρξη δύο **πilotικών τμημάτων κλειστού δικτύου** που συνδέονται με την Karla. Επείγουσα επισκευή κατεστραμμένων γραμμών Daniel στους διαδρόμους της Ζαγοράς. **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια, ΤΟΕΒ Κάρλας, Δήμοι, Υπ. Γεωργίας.
 - ο Σχεδιασμός **μικρο-υποδομής South Pelion Water Equity** (κοινόχρηστες δεξαμενές, συλλογή βροχής, στάγδην με αντιστάθμιση πίεσης) όπου δεν υπάρχει άρδευση. **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια, Δήμοι, ΤΟΕΒ.
- **Π2 | Σπόροι & Προστασία**
 - ο Λανσάρετε το **κουπόνι Almyros Wheat Adaptation** για τη συγχρηματοδότηση πιστοποιημένων σπόρων όπου οι αποδόσεις καθιστούν την εντολή ασύμφορη. **Ιδιοκτήτες:** Min. Γεωργία, Περιφέρεια.
 - ο Ξεκινήστε τα **σχολεία πεδίου IPM** για να μεταβείτε από τα αποσυρμένα ενεργά (σιτηρά/βαμβάκι/ελιές). **Ιδιοκτήτες:** ΕΛΓΟ-Δήμητρα, Συμβουλευτική Υπηρεσία.
- **Π3 | Αγορές**

- Δημιουργία **ανεξάρτητου γραφείου ταξινόμησης βαμβακιού** (Βόλος/Αλμυρός) για πιλοτική **τιμολόγηση με βάση την ποιότητα** με 2 εκκοκκιστήρια. **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια, Διεπαγγελματική, Εργαστήρια.
- Σκοπιμότητα για **κοινό κόμβο τυποποίησης** (ελαιόλαδο/μικρές συσκευασίες) για τους συνεταιρισμούς Πηλίου & ΝΔ Μαγνησίας. **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια, Συνεταιρισμοί.
- **P4 | Αναγνώριση**
 - Έγκριση **χάρτη επιδοτήσεων διαφοροποιημένων εδαφών** (ορεινό/ημιορεινό Πήλιο & ΝΔ Μαγνησίας). **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια, Min. Γεωργία.
 - Σχέδιο **υπομνήματος για τη μεταρρύθμιση της εποχικής εργασίας** (άδειες 6-9 μηνών) και ένα **σχέδιο αλφαριθμητισμού των καταναλωτών** για την ΠΟΠ/ποιότητα. **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια, Υπουργείο Εργασίας, Επιμελητήρια.
- **P5 | Διακυβέρνηση**
 - Επαναλειτουργία **των Δημόσιων Γραφείων Γεωπονίας** σε Βόλο, Αλμυρό, Νότιο Πήλιο, Ζαγορά (συστεγάζονται με ΤΟΕΒ/συνεταιρισμούς).
 - Επανασχεδιασμός **οργανικών ελέγχων** (τυχαιοποιημένοι έλεγχοι + ιχνηλασιμότητα) και **επανεκκίνηση του σχεδιασμού του προγράμματος dacus** με πλέγματα παγίδων και συν-παρακολούθηση αγροτών. **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια ΔΑΟΚ, Min. Γεωργία.

Ορόσημα Υ1: 2 πιλοτικά πλευρικά Karla ενεργοποιημένα, 4 γραφεία γεωπονίας στελεχωμένα, πιλοτική σύμβαση ποιότητας βαμβακιού, εγκεκριμένο σχέδιο και προϋπολογισμός DACUS.
KPIs: βασική άρδευση kWh/στρέμμα, % μη κερδοφόρο νερό, # αγρότες που εξυπηρετούνται από γραφεία, # παρτίδες που πωλούνται με ποιοτικό βαθμό.

Έτος 2 — Κατασκευή & Κλίμακα

- **P1:** Επέκταση του κλειστού δικτύου στο **30-40%** των εκμεταλλεύσεων-στόχων που συνδέονται με την Karla. Ανάθεση **1 φωτοβολταϊκού πάρκου ΤΟΕΒ** για αρδευτική ενέργεια. Ξεκινήστε τις στέρνες του Νοτίου Πηλίου σε 3 χωριά.
- **P2:** Χρηματοδότηση **πιστοποιημένων κουπονιών σπόρων** για το σιτάρι Αλμυρού, ανάπτυξη **κιτ ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας** (παρακολούθηση + βιοέλεγχος) σε ελιές/βαμβάκι, δημοσίευση της θέσης «mirror-clause» για τις εισαγωγές.
- **P3:** Ανοικτή **Κοινή Μονάδα Τυποποίησης** (ελαιόλαδο/μικρές συσκευασίες), πιλοτική αυστηρή **σάρωση κατά της νοθείας** στην αγορά του Βόλου, επέκταση της **τιμολόγησης της ποιότητας του βαμβακιού** στο $\geq 20\%$ του όγκου.
- **P4:** Έναρξη **ενεργοποίησης του ΠΟΠ Πήλιο** (προώθηση λιανικής + μπόνους επιδότησης), έναρξη **εκστρατείας καταναλωτικής παιδείας**, δημιουργία δημοτικών **Αγροτικών Συμβουλίων** (προτεραιότητα στους ενεργούς παραγωγούς).

- **P5: Εκτέλεση Dacus** (παγίδες, έγκαιροι ψεκασμοί) με δημόσιο ταμπλό. Έναρξη **ταχείας διαδικασίας του ΕΛΓΑ** για συμβάντα τύπου Daniel/ακαρπία.

Ορόσημα Υ2: Φ /B πάρκο ζωντανά, 1η προωθητική ενέργεια ΠΟΠ, 500 αγροκτήματα σε IPM, κόμβος τυποποίησης αποστέλλει τα πρώτα μικρά πακέτα.
KPIs: κόστος άρδευσης -10%, ποιότητα βαμβακιού premium $\geq 3-5\%$, % SKU με σήμανση ΠΟΠ στο λιανικό εμπόριο, τάση σύλληψης παγίδας dacus ↓.

Έτος 3 — Κανονικοποίηση & Κλείδωμα

- **P1:** Κλειστά δίκτυα **κάλυψης $\geq 60\%$** στη ζώνη Κάρλας, προσθήκη **2ου Φ/B πάρκου**, μικροδίκτυα (στέρνα + στάγδην) σε 6 συστάδες Νοτίου Πηλίου.
- **P2:** Πιστοποιημένη στήριξη σπόρων που στοχεύει σε δεδομένα απόδοσης. Το IPM γίνεται προεπιλογή στους συνεταιρισμούς. Διαπραγμάτευση **αποζημίωσης για αποσυρθείσες ενεργές δραστηριότητες** (κουπόνι/πίστωση φόρου).
- **P3:** Το **ποιοτικό βαμβάκι** φτάνει το **$\geq 40\%$** , οι ποινές κατά της νοθείας δημοσιοποιούνται, το συνεταιριστικό **γραφείο εξαγωγών** λειτουργεί (ελαιόλαδο/μήλα).
- **P4:** **Συμπληρωματικές ενισχύσεις εδάφους** ενσωματωμένες στους τοπικούς κανόνες της ΚΑΠ. Πλατφόρμα γνώσης υπό την ηγεσία του παραγωγού με πανεπιστήμια (αναγνωρίζοντας την εμπειρική τεχνογνωσία).
- **P5:** **Έλεγχος αξιοπιστίας οργανικού ελέγχου**. Ο **ΕΛΓΑ** πληρώνει εντός 90 ημερών για τις καλυπτόμενες εκδηλώσεις.

Ορόσημα Υ3: 60 % κάλυψη Karla· πινακίδες γραφείου εξαγωγών 2 αγοραστές από την ΕΕ· SLA 90 ημερών του ΕΛΓΑ ζωντανά.
KPI: άρδευση kWh/στρέμμα -20%; % βαμβάκι ανά βαθμό; ποσοστό επιτυχίας βιολογικού ελέγχου; Διάμεσος ημερών πληρωμής του ΕΛΓΑ.

Έτος 4 — Ενοποίηση & Ανταγωνισμός

- **P1:** Κλειστά δίκτυα **$\geq 80\%$** ; Διαχείριση πίεσης SCADA. Το χαρτοφυλάκιο φωτοβολταϊκών καλύπτει **το $\geq 50\%$** της αρδευτικής ενέργειας. Τα χωριά του Νοτίου Πηλίου επιτυγχάνουν νερό ασφαλές για την εποχή μέσω δικτύων στέρνας.
- **P2:** Τοπικές **σειρές σιταριού και οσπρίων** που κυκλοφόρησαν με συμβόλαια συνεταιριστικών σπόρων. Το κόστος/μερίδιο IPM σταθεροποιήθηκε.
- **P3:** ΠΟΠ Πήλιο (ελιές/μήλα) που περιλαμβάνονται σε εθνικές προσφορές. Ο **κόμβος τυποποίησης** προσθέτει 2η γραμμή. **ποιοτικό βαμβάκι $\geq 70\%$** .
- **P4:** Θεσπίστηκαν **εργασιακές οδοί** (άδειες 6-9 μηνών). Ο καταναλωτικός αλφαριθμητισμός επεκτείνεται στα σχολεία/τουρισμό.

- **P5: Το επίπεδο υπηρεσιών Dacus** συνδέεται με τη χρηματοδότηση· δημοσιεύει τον πίνακα ελέγχου δικαιοσύνης και απόδοσης (νερό, αγορές, αποζημίωση).

Ορόσημα Y4: λογαριασμοί άρδευσης -30–35%; SKU ΠΟΠ σε 3 αλυσίδες λιανικής· διαβαθμισμένες εξαγωγές βαμβακιού σε 2 νέες αγορές.

KPIs: νερό χωρίς έσοδα $\leq 25\%$ · % μερίδιο φωτοβολταϊκών στην ενέργεια άρδευσης· Αύξηση της τιμής PDO έναντι της γραμμής βάσης.

Έτος 5 — Θεσμοθέτηση & Εξαγωγή του Μοντέλου

- **P1:** ~100% κάλυψη κλειστού δικτύου στη ζώνη Karla. Τα φωτοβολταϊκά καλύπτουν το $\geq 70\%$ της ενέργειας άρδευσης.
- **P2:** Υποστηρίχθηκε η συμμόρφωση με τα πρότυπα εισαγωγής σε εθνικό επίπεδο. **μόνιμη προσαρμογή σπόρων αλμυρού** (μόνο όπου δικαιολογούνται οι αποδόσεις).
- **P3:** Το βαμβάκι με βάση την ποιότητα είναι υποχρεωτικό στις συμβάσεις· ΠΟΠ ενσωματωμένη με στοχευμένη βοήθεια. Ρουτίνα επιβολής κατά της νοθείας.
- **P4:** Κωδικοποιημένη αναγνώριση (top-ups εδάφους, γνωμοδοτικά συμβούλια με απαρτία ενεργού παραγωγού).
- **P5:** Δημοσίευση Ανεξάρτητου Ελέγχου Δικαιοσύνης (διανεμητική/αναγνωριστική/οικονομική) και σχέδιο αναπαραγωγής για τη Θεσσαλία.

KPIs τελικής κατάστασης: κόστος άρδευσης -40% έναντι Y1; ποιοτικό βαμβάκι $\geq 90\%$; πριμοδότηση τιμής ΠΟΠ $\geq 10\text{--}15\%$ · Μέση πληρωμή ΕΛΓΑ ≤ 60 ημέρες. Δείκτης εμπιστοσύνης αγροτών +20 πόντοι

Διακυβέρνηση, Ιδιοκτήτες & Χρηματοδότηση (οριζόντια)

- **Μονάδα Παράδοσης (Περιφέρεια Θεσσαλίας):** ξεμπλοκάρισμα αδειών, συνδέσεων δικτύου, προμηθειών, διεξαγωγή τριμηνιαίων πινάκων ελέγχου και δημόσιων αξιολογήσεων με τα Συμβούλια Αγροτών.
- **Ιδιοκτήτες:** Περιοχή & ΔΑΟΚ; ΤΟΕΒ, Karla & τοπικά ΤΟΕΒ. ΕΛΓΟ-Δήμητρα; Διεπαγγελματικό βαμβάκι; Συνεταιρισμοί (Πήλιο, Ζαγορά, ΝΔ Μαγνησίας). Υπουργεία (Γεωργίας, Ενέργειας, Εργασίας).
- **Μείγμα χρηματοδότησης:** ΚΑΠ/ΕΓΤΑΑ, ΕΤΠΑ, εθνικά ταμεία ανάκαμψης, συνεταιριστικά κεφάλαια για τυποποίηση, ΤΟΕΒ PV μέσω συστημάτων net-metering/αποθήκευσης.

Τρίκαλα

Σενάριο: «Δίκαιο Νερό, Δίκαιες Αγορές, Δίκαιη Φωνή» για τα Τρίκαλα

1) Ισότητα Νερού & Ενέργειας

Προβλήματα που πρέπει να διορθωθούν: Θερινή λειψυδρία από υπεραντλημένους υδροφόρους ορίζοντες, μεγάλη εξάρτηση από βαθιές γεωτρήσεις, υψηλό μερίδιο ηλεκτρικής ενέργειας στο κόστος άρδευσης, ζώνες επιρρεπείς σε πλημμύρες (π.χ. Ζάρκο/Φαρκαδόνα), άνιση πρόοδος προς κλειστά δίκτυα.

Ενέργειες:

- **Κλείσιμο & Συμπίεση Δικτύων: Ολοκλήρωση** της υπόγειας/κλειστής ανάπτυξης δικτύου (μετατροπείς αντλιών, ζώνη πίεσης) όπου κυριαρχούν οι γεωτρήσεις. Δώστε προτεραιότητα στα πλευρικά Μεγάλα Καλύβια και Φαρκαδόνα που εξακολουθούν να βασίζονται σε καρούλια/ανοίγματα.
- **Ενεργειακή Αυτονομία ΤΟΕΒ:** Ταχεία παρακολούθηση φωτοβολταϊκών πάρκων ιδιοκτησίας ΤΟΕΒ με αποθήκευση για άρδευση (net-metering/κοινή χρήση ενέργειας), σε συνδυασμό με **μεταρρύθμιση των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας** ag για ενώσεις αρδευτών.
- **Aquifer Relief & Flood Playbooks:** Ετήσια διαχειριζόμενη αναπλήρωση υδροφόρου ορίζοντα όπου είναι εφικτό. έργα συγκράτησης πλημμυρών και επιχειρησιακά εγχειρίδια για το Zarko, ώστε οι επιλογές καλλιέργειας να μην περιορίζονται de facto από χείμαρρους.
Αναμενόμενο αποτέλεσμα: –30–40% ενεργειακό κόστος άρδευσης, σταθεροποιημένη διαθεσιμότητα νερού, λιγότερες εποχές απώλειας πλημμυρών, λιγότερες συγκρούσεις για την κατανομή.

2) Γη & Χωρική Δικαιοσύνη

Προβλήματα προς επιδιόρθωση: Οι μικρές/κατακερματισμένες εκμεταλλεύσεις υπονομεύουν τις οικονομίες κλίμακας. Τα φωτοβολταϊκά πάρκα ανταγωνίζονται τη **γη υψηλής παραγωγικότητας**. Η πρόσβαση/ενοίκια γης αποσταθεροποιήθηκε.

Ενέργειες:

- **Micro-Consolidation & Shared Services:** Παροχή κινήτρων για τη συγκέντρωση δεμάτων (μίσθωση συνεταιρισμών, block farming), κοινόχρηστες δεξαμενές μηχανημάτων και συνδιαχειριζόμενη υποδομή στο αγρόκτημα για την προσομοίωση κλίμακας για μικροϊδιοκτήτες.
- **Προστασία των παραγωγικών εδαφών:** Επιβολή χωροταξικών κανόνων που κρατούν τα φωτοβολταϊκά σε κλίμακα κοινής ωφέλειας **μακριά από** την πρωταρχική αρδεύσιμη γη, κατευθύνουν τις ΑΠΕ σε οριακές τοποθεσίες, απαιτούν εγγυήσεις παροπλισμού και

αποκατάστασης του εδάφους.
Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Χαμηλότερο κόστος ανά στρέμμα, διατήρηση της γεωργικής βάσης, δικαιότερα ενοίκια γης για ενεργούς αγρότες.

3) Δικαιοσύνη αγοράς και αλυσίδας αξίας (βαμβάκι, δημητριακά)

Προβλήματα που πρέπει να διορθωθούν: Το βαμβάκι που πωλείται ως σπόρος και όχι ως εκκοκκισμένες ίνες αποκλείει τους αγρότες από την ποιοτική αποτίμηση. Τα κίνητρα εκκοκκιστηρίου ευνοούν τον όγκο έναντι της ποιότητας.
Ενέργειες:

- **Τιμολόγηση βαμβακιού με βάση την ποιότητα:** Ανεξάρτητη ταξινόμηση (μήκος/αντοχή/χρώμα, απόδοση εκκόκκισης) και ασφάλιστρα. σταδιακή μετάβαση σε όρους συμβολαίου που αναφέρονται σε μετρήσεις ινών, όχι μόνο στο βάρος των σπόρων.
- **Logistics σε επίπεδο αγροκτήματος:** Υποστηρίξτε τον αρθρωτό διαχωρισμό αποθήκευσης/παρτίδας για να αποφύγετε την ανάμειξη και να ενεργοποιήσετε την απόδοση ποιότητας σε επίπεδο αγροτεμαχίου.
Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Οι παραγωγοί αποτυπώνουν την αξία των ανώτερων ινών. σταδιακή απομάκρυνση από πρακτικές (π.χ. απογυμνωτικές θεριζοαλωνιστικές μηχανές) που μειώνουν την ποιότητα.

4) Σπόροι, Φυτοπροστασία & Ανταγωνιστικότητα

Προβλήματα που πρέπει να διορθωθούν: Αυξανόμενη πίεση παρασίτων/ασθενειών και υψηλότερο κόστος φυτοπροστασίας, μειωμένη αποτελεσματικότητα μετά την απόσυρση δραστικών ουσιών, ζητήματα καθαρότητας σπόρων στην εγχώρια παραγωγή σπόρων για ορισμένες καλλιέργειες.
Ενέργειες:

- **IPM σε κλίμακα:** Ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων που χρηματοδοτείται από την περιοχή (δίκτυα παρακολούθησης, βιοέλεγχος, εργαλεία λήψης αποφάσεων) για τη μείωση των δόσεων και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας.
- **Μεταβατική στήριξη:** Προσωρινά κουπόνια/εκπτώσεις φόρου όταν οι αποχωρήσεις από την ΕΕ επιβάλλουν ακριβότερες εναλλακτικές λύσεις· ενίσχυση της επίσημης εποπτείας της παραγωγής σπόρων για τη μείωση της ανάμειξης/προσμίξεων.
Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Χαμηλότερος κίνδυνος και κόστος ανά εκτάριο, καλύτερη σταθερότητα απόδοσης, αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στους πιστοποιημένους σπόρους.

5) Πρόσβαση & Αποθήκευση Ενέργειας-Δικτύου

Προβλήματα προς επιδιόρθωση: Οι αγρότες/ΤΟΕΒ αποκλείστηκαν από μικρά φωτοβολταϊκά για άρδευση λόγω κορεσμού του δικτύου. απώλεια της προηγούμενης προτεραιότητας σύνδεσης.

Ενέργειες:

- **Παράθυρα προτεραιότητας για αρδευτικά φωτοβολταϊκά:** Αποκλειστικές θέσεις χωρητικότητας για ΤΟΕΒ/αυτοπαραγωγή με **υποχρεωτική αποθήκευση** για την άμβλυνση των περιορισμών του δικτύου. Το εποχιακό πλεόνασμα χρησιμοποιείται για την απόσβεση των χρεών ΤΟΕΒ.
Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Προβλέψιμες συνδέσεις, μείωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, ανθεκτικότητα στις απότομες αυξήσεις των τιμών.

6) Αναγνώριση & Συμμετοχή (Δικονομική Δικαιοσύνη)

Προβλήματα που πρέπει να διορθωθούν: Αμερόληπτο συμβουλευτικό κενό μετά την υποχώρηση της κρατικής γεωπονίας. Οι προτάσεις αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών από πάνω προς τα κάτω αγνοούν τις μη ανακτήσιμες επενδύσεις και τη γνώση των αγροτών.

Ενέργειες:

- **Ανοικοδόμηση Δημόσιας Συμβουλευτικής Υπηρεσίας:** Τοποθέτηση κρατικών γεωπόνων σε γραφεία/συνεταιρισμούς ΤΟΕΒ, δημοσίευση ουδέτερων οδηγιών σχετικά με τη λίπανση, την άρδευση και την IPM, ημέρες πεδίου σε κάθε δήμο.
- **Η φωνή των αγροτών στην πολιτική:** Μόνιμα **Συμβουλευτικά Συμβούλια Αγροτών** ανά δήμο. απαιτούν σημειώσεις επιπτώσεων που λαμβάνουν υπόψη τις υπάρχουσες επενδύσεις σε μηχανήματα πριν από οποιαδήποτε ώθηση αναδιάρθρωσης.
Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, οι πολιτικές αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα του πεδίου, ομαλότερες μεταβάσεις με αποζημίωση όπου απαιτείται.

7) Ανθεκτικότητα στην Κλιματική Αλλαγή & Ασφάλιση

Προβλήματα που πρέπει να διορθωθούν: Ακαρπία/ακραία καιρικά φαινόμενα που δεν καλύπτονται επαρκώς από τον ΕΛΓΑ, αργές ή ανεπαρκείς πληρωμές, εκτεθειμένες σε πλημμύρες περιοχές εγκλωβισμένες σε πιο επικίνδυνες καλλιέργειες.

Ενέργειες:

- **Εκσυγχρονισμός του ΕΛΓΑ: Προσθήκη** παραμετρικών εναυσμάτων για ζέστη/πλημμύρα, SLA πληρωμής 60–90 ημερών, πιστώσεις ασφαλιστρων για την πρόληψη στο αγρόκτημα (αποστράγγιση, αυξημένοι έλεγχοι).
Αναμενόμενο αποτέλεσμα: Μείωση της αστάθειας του εισοδήματος, αξιόπιστο δίκτυ ασφαλείας ενθαρρύνει την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου.

Μοντέλο διακυβέρνησης για την επίτευξή του

- **Περιφερειακή Μονάδα Διανομής (Τρίκαλα):** ξεμπλοκάρει άδειες, συνδέσεις δικτύου, προμήθεια IPM και μέτρησης, δημοσιεύει τριμηνιαίους πίνακες ελέγχου (νερό kWh/στρέμμα, νερό χωρίς έσοδα, μερίδιο ποιότητας βαμβακιού, συμβουλευτική εμβέλεια).
- **Ιδιοκτήτες:** Περιοχή & DAOΚ; TOEBs (Μεγάλα Καλύβια, Ζάρκος/Φαρκαδόνα); ΕΛΓΟ-Δήμητρα; εκκοκκιστήρια/διεπαγγελματικό βαμβάκι. συνεταιρισμοί αγροτών? Υπουργεία (Γεωργίας, Ενέργειας).
- **Συνδυασμός χρηματοδότησης:** ΚΓΠ/ΕΓΤΑΑ για δίκτυα και συμβουλευτικές υπηρεσίες· ΕΤΠΑ/Ανάκτηση για Φ/Β + αποθήκευση και αντιπλημμυρικά έργα· συνεταιριστικά ίδια κεφάλαια για αποθήκευση/διαχωρισμό· εθνικές γραμμές για τη μεταρρύθμιση του ΕΛΓΑ.

Πώς φαίνεται η επιτυχία στα Τρίκαλα (3-5 χρόνια)

- **Νερό & ενέργεια:** κλειστά δίκτυα + έλεγχος μετατροπέα. Τα φωτοβολταϊκά καλύπτουν $\geq 50-70\%$ ενέργεια άρδευσης. kWh/στρέμμα $-20-40\%$.
- **Αγορές:** Το $\geq 50\%$ του βαμβακιού πωλείται με ασφάλιστρα ποιότητας.
- **Αγροκτήματα:** οι μικροϊδιοκτήτες συνδέονται με δεξαμενές μηχανημάτων, λιγότερες απώλειες γης από τα φωτοβολταϊκά κοινής ωφέλειας, τα παράπονα για την καθαρότητα των σπόρων μειώνονται.
- **Ιδρύματα:** δημόσια συμβουλευτικά γραφεία που δραστηριοποιούνται σε κάθε δήμο. Πληρωμές ΕΛΓΑ εντός 60–90 ημερών. συμβούλια αγροτών ενσωματωμένα στις αποφάσεις.

5ετές Πρόγραμμα Δράσης: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων

Πυλώνες (τι διορθώνουμε)

1. **Ισότητα νερού και ενέργειας** — εξάρτηση από βαθιές γεωτρήσεις, καλοκαιρινή λειψυδρία, ζώνες επιρρεπείς σε πλημμύρες, ημιτελή κλειστά δίκτυα, υψηλή επιβάρυνση ηλεκτρικής ενέργειας.
2. **Γη & Χωρική Δικαιοσύνη** — κατακερματισμένα οικόπεδα, απώλεια γης υψηλής παραγωγικότητας από φωτοβολταϊκά, ασταθή ενοίκια.
3. **Αγορές & Αλυσίδες Αξίας** — βαμβάκι που πωλείται ως σπόρος (χωρίς ποιοτική αποτίμηση), έλλειψη διαχωρισμού σε επίπεδο αγροτεμαχίου.
4. **Σπόροι & Φυτοπροστασία** — αυξανόμενη πίεση παρασίτων, δαπανηρές εναλλακτικές λύσεις μετά από ενεργές αποσύρσεις, ζητήματα καθαρότητας σπόρων.

5. **Αναγνώριση & Διαδικαστική Δικαιοσύνη** — κρατική συμβουλευτική υποχώρηση, αναδιάρθρωση από πάνω προς τα κάτω, αγνοώντας τις βυθισμένες επενδύσεις και τη γεωγραφία, αποκλεισμός της πρόσβασης σε αρδευτικά φωτοβολταϊκά.
6. **Κλίμα & Ασφάλειες** — ελλιπής κάλυψη από τον ΕΛΓΑ, πλημμύρες/θερμικές εκρήξεις.

Έτος 1 — Χάρτης, Σταθεροποίηση, Επανεκκίνηση

- **P1 | Νερό & Ενέργεια.** Έκδοση **Άτλαντα Υδάτων & Ενέργειας Τρικάλων** (βάθη γεωτρήσεων, απώλειες, καρούλια έναντι κλειστών γραμμών). Ξεκινήστε **δύο πιλοτικά κλειστού δικτύου** με μετατροπείς αντλιών στα Μεγάλα Καλύβια & Ζάρκο. Εγχειρίδια έκτακτης ανάγκης για πλημμύρες Φαρκαδόνα. Προετοιμάστε σχέδια **PV+storage** που ανήκουν στην ΤΟΕΒ.
- **P2 | Γη.** Πάγωμα νέων φωτοβολταϊκών κλίμακας κοινής ωφέλειας σε **γη υψηλής παραγωγικότητας**, καθορισμός ομολόγων αποκατάστασης και χαρτογράφηση οριακών τοποθεσιών για ΑΠΕ. Εκτόξευση **δακτυλίων μηχανημάτων** και κοινών υπηρεσιών για προσομοίωση κλίμακας για μικροϊδιοκτήτες.
- **P3 | Αγορές.** Δημιουργήστε ένα **ανεξάρτητο γραφείο ταξινόμησης βαμβακιού** (απόδοση εκκόκκισης + μετρήσεις ινών) και συντάξτε πιλοτικά συμβόλαια που αναφέρονται στην ποιότητα, όχι μόνο στο βάρος των σπόρων. Προμηθευτείτε **αρθρωτή αποθήκευση στο αγρόκτημα** για να σταματήσετε την ποιοτική ανάμειξη.
- **P4 | Σπόροι & Προστασία.** Έναρξη **σχολείων πεδίου** και δικτύου παρακολούθησης IPM. Σχεδιασμός στοχευμένης **εποπτείας της καθαρότητας των σπόρων** με ενισχυμένους επίσημους ελέγχους.
- **P5 | Αναγνώριση & Διαδικασία.** Ανοίξτε ξανά τα **δημόσια γραφεία γεωπονίας** στα γραφεία του ΤΟΕΒ, δημιουργήστε **Γνωμοδοτικά Συμβούλια Αγροτών** σε κάθε δήμο, δημοσιεύστε το πρότυπο επιπτώσεων που λαμβάνει υπόψη τα βυθισμένα μηχανήματα πριν από οποιαδήποτε αναδιάρθρωση.
- **P6 | Ασφάλιση.** Έναρξη σχεδιασμού μεταρρύθμισης του ΕΛΓΑ: παραμετρικοί ενεργοποιητές (ζέστη/πλημμύρα) και **SLA πληρωμής 90 ημερών**.

Ορόσημα: 2 πιλότοι ενεργοποιημένοι, γραφείο βαθμολόγησης σε λειτουργία, 4 γραφεία γεωπονίας στελεχωμένα.

Βασική γραμμή KPI: kWh/στρέμμα, νερό χωρίς έσοδα, % βαμβάκι που πωλείται με ποιότητα, συμβουλευτική εμβέλεια.

Έτος 2 — Κατασκευή & μείωση κινδύνου

- **P1.** Μετατροπή σε κλειστά δίκτυα για το **30-40%** των πλευρικών στόχων, θέση σε λειτουργία πρώτα **ΤΟΕΒ PV+storage**, πιλοτικά προγράμματα διαχείρισης υδροφόρου ορίζοντα, έργα συγκράτησης πλημμυρών κοντά στο Zarko.

- **P2.** Έναρξη **μισθώσεων συγκέντρωσης δεμάτων** (block farming) με εγγυήσεις μικροϊδιοκτητών. Επιβολή της τοποθέτησης φωτοβολταϊκών μακριά από πρωταρχικά αρδεύσιμα εδάφη.
- **P3.** Επέκταση **του ποιοτικού βαμβακιού** στο $\geq 20\%$ του όγκου. Ανάπτυξη **SOP διαχωρισμού παρτίδων** σε επίπεδο αγροκτήματος/συνεταιρισμού.
- **P4.** Γέφυρα κουπονιών/πίστωσης φόρου για ακριβότερες εναλλακτικές λύσεις φυτοπροστασίας μετά την αποχώρηση από την ΕΕ· έναρξη στοχευμένων επιθεωρήσεων για τη βελτίωση της καθαρότητας των **σπόρων**.
- **P5.** Επισημοποίηση **των Συμβουλίων Αγροτών** στην ανατροφοδότηση των τοπικών κανόνων της ΚΑΠ. δημοσίευση τριμηνιαίων πινάκων ελέγχου.
- **P6.** Πιλοτικές **παραμετρικές πληρωμές ELGA** σε θύλακες πλημμύρας. προόδους στη μέση της σεζόν.

Ορόσημα: **Φωτοβολταϊκό** πάρκο ζωντανά, ≥ 200 αγροκτήματα στο IPM, υπογράφηκαν 1α συμβόλαια ποιότητας-πριμοδότησης.

KPI: κόστος άρδευσης -10% ; NRW $-8-10\%$; ασφάλιστρο $\geq 3-5\%$.

Έτος 3 — Κανονικοποίηση & Κλιμάκωση

- **P1.** Κλειστά δίκτυα $\geq 60\%$; Ζώνη πίεσης SCADA. δεύτερο φωτοβολταϊκό πάρκο? Η πίεση του υδροφόρου ορίζοντα έχει πτωτική τάση.
- **P2.** 1.000 εκτάρια συγκεντρώθηκαν μέσω μισθώσεων. χρήση δακτυλίου μηχανημάτων $>70\%$.
- **P3.** **Ποιοτικό βαμβάκι $\geq 40\%$** , πρότυπο αποθήκευσης/διαχωρισμού σε όλους τους συνεταιρισμούς, εκπαίδευση για τη σταδιακή κατάργηση των πρακτικών που μεροληπτούν προς τους στριπτιζέζ.
- **P4.** Το IPM γίνεται προεπιλογή, ο επίσημος **κύκλος εποπτείας των σπόρων** ολοκληρώθηκε, τα παράπονα για την καθαρότητα των σπόρων μειώνονται.
- **P5.** Η δημόσια γεωπονία φτάνει τους 1.200 αγρότες. Οι προτάσεις αναδιάρθρωσης πρέπει να περιλαμβάνουν **αντισταθμίσεις μη ανακτήσιμων επενδύσεων**.
- **P6.** **ΕΛΓΑ 90 ημερών** σε ισχύ με παραμετρικούς πιλότους.

KPI: kWh/στρέμμα -20% ; % διαβαθμισμένο βαμβάκι; συμβουλευτική ικανοποίηση; Διάμεσος ημερών πληρωμής του ΕΛΓΑ.

Έτος 4 — Ενοποίηση & Ανταγωνισμός

- **P1.** Κλειστά δίκτυα $\geq 80\%$; Το χαρτοφυλάκιο φωτοβολταϊκών καλύπτει **το $\geq 50\%$** της ενέργειας άρδευσης.

- **P2.** Η συγκέντρωση δεμάτων επεκτείνεται, η αστάθεια των ενοικίων μετριάζεται, η γη υψηλής παραγωγικότητας διατηρείται.
- **P3. Ποιοτικό βαμβάκι $\geq 70\%$** του όγκου, τα ασφάλιστρα κανονικοποιημένα, τα συμβόλαια εξαγωγής που αναφέρονται σε μετρήσεις ινών.
- **P4.** Το κόστος/μερίδιο IPM σταθεροποιήθηκε, το κόστος φυτοπροστασίας/εκτάριο μειώθηκε έναντι του Y1, τα παράπονα για σπόρους σπάνια.
- **P5.** Τα Συμβούλια Αγροτών συν-συγγράφουν ετήσιες προσαρμογές της ΚΑΠ. ενσωματωμένη δημόσια συμβουλευτική.
- **P6.** Τα παραμετρικά προϊόντα ΕΛΓΑ κυκλοφόρησαν για θερμότητα/πλημμύρα σε ζώνες κινδύνου.

KPI: λογαριασμός άρδευσης $-30-35\%$; NRW $\leq 25\%$; premium έναντι βασικής τιμής $+\epsilon$; % γης υπό συγκέντρωση.

Έτος 5 — Κωδικοποίηση & Αναπαραγωγή

- **P1.** $\sim 100\%$ κάλυψη κλειστού δικτύου σε πλευρικά προτεραιότητας. Τα φωτοβολταϊκά καλύπτουν $\geq 70\%$ την ενέργεια άρδευσης. κωδικοποιημένα εγχειρίδια ξηρασίας/πλημμύρας.
- **P2.** Οι χωρικοί κανόνες για τα φωτοβολταϊκά σε γεωργικές εκτάσεις θεσπίστηκαν μόνιμα. μόνιμο πρόγραμμα συγκέντρωσης.
- **P3. Οι όροι συμβολαίου βαμβακιού με βάση την ποιότητα** γίνονται τυπικοί. καθολικός διαχωρισμός σε επίπεδο αγροκτήματος.
- **P4.** Θεσμοθετημένη η εποπτεία των σπόρων. Το δίκτυο IPM χρηματοδοτείται επανειλημμένα.
- **P5.** Συμβουλευτικά και Αγροτικά Συμβούλια ενσωματωμένα στο νόμο. Υποχρεωτική εκτίμηση επιπτώσεων με κανόνα μη ανακτήσιμων επενδύσεων.
- **P6.**

Δημοσίευση	Ανεξάρτητου	Ελέγχου	Δικαιοσύνης
(διανεμητική/αναγνωριστική/διαδικαστική),	σχέδιο αναπαραγωγής για τις υπόλοιπες περιοχές της Θεσσαλίας.		

KPIs τελικής κατάστασης: κόστος άρδευσης -40% έναντι Y1; διαβαθμισμένο βαμβάκι $\geq 90\%$; Μέση πληρωμή ΕΛΓΑ $\leq 60-90$ ημέρες. Δείκτης εμπιστοσύνης αγροτών $+20$ βαθμοί.

Παράδοση & Χρηματοδότηση

- **Μονάδα Παράδοσης (Περιφέρεια Θεσσαλίας – Τρικάλων):** ξεμπλοκάρισμα αδειών και συνδέσεων με το δίκτυο, λειτουργία πινάκων ελέγχου (νερό, ενέργεια, αγορές, ασφάλειες). **Ιδιοκτήτες:** Περιοχή/ΔΑΟΚ; ΤΟΕΒs (Μεγάλα Καλύβια, Ζάρκο/Φαρκαδόνα);

ΕΛΓΟ-Δήμητρα; εκκοκκιστήρια/διεπαγγελματικό βαμβάκι. συνεταιρισμοί αγροτών? Υπουργεία (Γεωργίας, Ενέργειας). **Χρηματοδότηση:** ΚΑΠ/ΕΓΤΑΑ, ΕΤΠΑ/Ανάκτηση δικτύων & Φ/Β+αποθήκευσης, συνεταιρισμός ιδίων κεφαλαίων για αποθήκευση/διαχωρισμό, εθνικές γραμμές για εκσυγχρονισμό του ΕΛΓΑ.

Θεσσαλία

Ακολουθεί ένα **σενάριο για όλη τη Θεσσαλία** που ενσωματώνει (και κλιμακώνει) τα σχέδια νομών που εγκρίνατε για την **Καρδίτσα, τη Λάρισα, τη Μαγνησία και τα Τρίκαλα**, εστιάζοντας στις **κοινές αδικίες** και μετατρέποντάς τες σε ένα συντονισμένο περιφερειακό πρόγραμμα.

Σενάριο Θεσσαλίας: «Ένα Νερό, Μια Αγορά, Μια Φωνή»

Ένας. Τι είναι κοινό σε όλους τους νομούς (και πρέπει να λυθεί μία φορά, σε όλη την περιοχή)

- **Ανισότητες νερού και ενέργειας:** βαθιά εξάρτηση από γεωτρήσεις, υψηλό μερίδιο ηλεκτρικής ενέργειας στο κόστος άρδευσης και άνιση πρόσβαση σε σύγχρονα **κλειστά/υπό πίεση δίκτυα** (ειδικά όπου παραμένουν ανοιχτές γραμμές/καρούλια).
- **Εμπόδια πρόσβασης στο δίκτυο** για μικρά φωτοβολταϊκά/αυτοπαραγωγή από ΤΟΕΒ και αγρότες (κορεσμένο δίκτυο, απώλεια προτεραιότητας σύνδεσης), διατηρώντας τους λογαριασμούς άρδευσης υψηλούς.
- **Ισχύς στην αγορά και κενά τιμών:** το βαμβάκι πωλείται ως *σπόρος* και όχι ως εκκοκκισμένες ίνες → οι αγρότες δεν μπορούν να αποκομίσουν **ασφάλιστρα ποιότητας**, αδύναμη αναγνώριση/μπόνους για προϊόντα ΠΟΠ/ποιότητας, δαπανηρή/περιορισμένη πρόσβαση στην τυποποίηση για τους μικρούς παραγωγούς.
- **Αντίθετοι άνεμοι για τους σπόρους και την προστασία των φυτών:** υψηλότερο κόστος καθώς οι αποχωρήσεις από την ΕΕ επιβάλλουν ακριβότερες εναλλακτικές λύσεις.
- **Ελλείμματα συμβουλευτικής και συμμετοχής:** υποχώρηση της αμερόληπτης δημόσιας γεωπονίας, λείπει η φωνή των αγροτών στις πολιτικές και διεπαγγελματικές αποφάσεις.
- **Ασφάλιση & κλιματικός κίνδυνος:** αργή/ανεπαρκής αποζημίωση για ακαρπία, πλημμύρες, ζέστη.
- **Κενά αναγνώρισης:** οι ορεινές/ημιορεινές ζώνες (π.χ. Πήλιο) αντιμετωπίζουν υψηλότερο κόστος με μικρή υποστήριξη με βάση το έδαφος. Ο αλφαριθμητισμός των καταναλωτών και η υποχρησιμοποίηση των ΠΟΠ μειώνουν την αξία.

Β. Περιφερειακά προγράμματα (που χτίστηκαν μία φορά, εφαρμόστηκαν παντού)

1) One-Θεσσαλική Υδατική & Ενεργειακή Μετάβαση

Στόχος: καθολική προσιτή, αξιόπιστη άρδευση.
Μέτρα:

- Ολοκληρωμένα **κλειστά υπόγεια δίκτυα** με **μετατροπείς/ζώνες πίεσης SCADA** σε όλα τα ΤΟΕΒ. Προτεραιότητα στα πλευρικά που εξαρτώνται από γεωτρήσεις και είναι επιρρεπή σε πλημμύρες.
- **Χαρτοφυλάκιο αποθήκευσης Φ/Β + ιδιοκτησίας ΤΟΕΒ** με ειδικά παράθυρα σύνδεσης στο δίκτυο για **αυτοπαραγωγή άρδευσης**. Το εποχιακό πλεόνασμα αντισταθμίζει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές ΤΟΕΒ.
- **Διαχειριζόμενες εργασίες εμπλουτισμού υδροφορέων και αντιπλημμυρικής συγκράτησης**, κατά περίπτωση (π.χ. διάδρομοι Ζάρκο).
- Για **ορεινές ζώνες με έλλειψη νερού** (π.χ. Νότιο Πήλιο): κοινόχρηστες δεξαμενές, συλλογή βρόχινου νερού και μικροδίκτυα στάγδην με αντιστάθμιση πίεσης.
Επίδραση δικαιοσύνης: χαμηλότερες kWh/στρέμμα και δίκαιη πρόσβαση ανεξάρτητα από το έδαφος. λιγότερες αναγκαστικές αλλαγές καλλιεργειών λόγω πλημμυρών/ξηρασιών.

2) Αγορές-Προτεραιότητα στην Ποιότητα & Αλυσίδες Αξίας

Στόχος: πληρώστε τους αγρότες για αυτό που παράγουν, όχι για αυτό που είναι βολικό να αγοράσουν.

Μέτρα:

- Χρηματοδοτήστε περιφερειακά **ανεξάρτητα εργαστήρια ταξινόμησης βαμβακιού** (μήκος/αντοχή/χρώμα ινών + απόδοση εκκόκκισης) και απαιτήστε **συμβάσεις με βάση την ποιότητα. συγχρηματοδότηση** διαχωρισμού/αποθήκευσης παρτίδων **σε επίπεδο αγροκτήματος** για να σταματήσει η ποιοτική ανάμειξη.
- Δημιουργία **κοινών κόμβων τυποποίησης** (ελαιόλαδο, φρούτα) για μικρούς παραγωγούς, ενσωμάτωση ΠΟΠ (π.χ. Πήλιο) σε **εκστρατείες λιανικής/εξαγωγής** και στοχευμένα μπόνους επιδοτήσεων.
Αποτέλεσμα δικαιοσύνης: οι πρωτοδοτήσεις ποιότητας ρέουν στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι μικροκαλλιεργητές έχουν πρόσβαση σε εμπορικά σήματα/εξαγωγές, η απάτη δεν υπονομεύει πλέον τους έντιμους παραγωγούς.

3) Σπόροι, IPM & Ανταγωνιστικότητα

Στόχος: ασφαλείς καλλιεργείες, λογικό κόστος, τοπικά προσαρμοσμένοι σπόροι.

Μέτρα:

- Δίκτυο IPM **σε όλη τη Θεσσαλία** (παρακολούθηση, εργαλεία λήψης αποφάσεων, διαγράμματα επίδειξης βιοελέγχου).
- **Στήριξη γέφυρας** (κουπόνια/εκπτώσεις φόρου) όταν η αποχώρηση από την ΕΕ επιβάλλει ακριβότερες εναλλακτικές λύσεις· αυστηρότερη **επίσημη εποπτεία** για την εγχώρια παραγωγή σπόρων για τη μείωση των προσμείξεων.

- Στοχευμένη **οικονομία πιστοποιημένων σπόρων** όπου οι αποδόσεις είναι χαμηλότερες (π.χ. **σιτάρι Αλμυρού**), έτσι ώστε η συμμόρφωση να μην τιμωρεί συγκεκριμένες ζώνες.
Επίδραση δικαιοσύνης: χαμηλότερος κίνδυνος/κόστος ανά εκτάριο. Οι κανόνες πιστοποίησης ταιριάζουν με τις τοπικές πραγματικότητες.

4) Αναγνώριση & Δικονομική Δικαιοσύνη

Στόχος: οι αγρότες έχουν φωνή, συμβουλές και υποστήριξη για το έδαφος.

Μέτρα:

- Ανακατασκευή **δημόσιων γραφείων γεωπονίας** (που συστεγάζονται με ΤΟΕΒ/συνεταιρισμούς), στελεχωμένα και μετρημένα με βάση την εμβέλεια των αγροτών.
- Τα **Γνωμοδοτικά Συμβούλια Αγροτών** σε κάθε δήμο τροφοδοτούν τους τοπικούς κανόνες της ΚΑΠ. Οι ενεργοί παραγωγοί έχουν προτεραιότητα έναντι των απόντων ιδιοκτητών.
- **Διαφοροποιημένες ανά έδαφος συμπληρωματικές ενισχύσεις** για ορεινά/ημιορεινά αγροτεμάχια· **γνώσεις των καταναλωτών** σχετικά με την ΠΟΠ/ποιότητα στα σχολεία και το λιανικό εμπόριο.
Επίδραση δικαιοσύνης: οι κανόνες αντικατοπτρίζουν τη γεωγραφία και την τεχνογνωσία.

5) Ασφάλιση κλίματος που λειτουργεί

Στόχος: αξιόπιστο δίκτυο ασφαλείας, ταχύτερες πληρωμές.

Μέτρα:

- **Εκσυγχρονισμός ΕΛΓΑ:** παραμετρικοί ενεργοποιητές (ζέστη/πλημμύρα), SLA πληρωμής 60–90 ημερών, πιστώσεις ασφαλιστρών για πρόληψη (αποστράγγιση/κατακράτηση).
Επίδραση δικαιοσύνης: η αστάθεια του εισοδήματος μειώνεται, οι ορθολογικές επενδύσεις στην ανθεκτικότητα ανταμείβονται.

Γ. Περιφερειακό μοντέλο υλοποίησης

- **Μονάδα Παράδοσης Θεσσαλίας (TDU)** στην Περιφέρεια: ξεμπλοκάρει άδειες και συνδέσεις με το δίκτυο, προμηθεύεται SCADA/IPM, εκτελεί **τριμηνιαίους δημόσιους πίνακες ελέγχου** (kWh/στρέμμα, νερό χωρίς έσοδα, % βαμβάκι βάσει συμβάσεων ποιότητας, συμβουλευτική εμβέλεια, χρόνος πληρωμής ΕΛΓΑ).
- **Ιδιοκτήτες:** Περιφέρεια/ΔΑΟΚ; όλα τα ΤΟΕΒ (Κάρλα, Μεγάλα Καλύβια, Ζάρκο/Φαρκαδόνα κ.λπ.). ΕΛΓΟ-Δήμητρα; βαμβάκι, διεπαγγελματικά & εκκοκκιστήρια. συνεταιρισμοί (Πήλιο/Ζαγορά/ΝΔ Μαγνησία και πεδιάδες). Υπουργεία (Γεωργίας, Εργασίας, Εργασίας).
- **Συνδυασμός χρηματοδότησης:** ΚΓΠ/ΕΓΤΑΑ (δίκτυα/συμβουλευτική), ΕΤΠΑ/Ανάκτηση (PV+αποθήκευση, αντιπλημμυρικά έργα, εργαστήρια, κόμβοι), συνεταιριστικά ίδια κεφάλαια (αποθήκευση/branding), εθνικές γραμμές (μεταρρύθμιση του ΕΛΓΑ).

Δ. Σταδιακά αποτελέσματα (στόχοι σε επίπεδο περιφέρειας, ευθυγραμμισμένοι με τα σχέδια της νομαρχίας σας)

Ανά έτος 2

- Τα κλειστά δίκτυα καλύπτουν **το 30-40%** των υπόλοιπων πλευρικών προτεραιότητας, τα πρώτα **ΤΟΕΒ PV+storage** σε λειτουργία, τα εργαστήρια βαθμολόγησης λειτουργούν, 500+ αγροκτήματα στο IPM, 4+ δημόσια συμβουλευτικά γραφεία ανά νομό.

Ανά έτος 3

- Κλειστά δίκτυα **≥60%**; δεύτερη δόση φωτοβολταϊκών; **βαμβάκι με βάση την ποιότητα ≥40%** του όγκου. Αποστολή κόμβων ΠΟΠ/τυποποίησης. ΕΛΓΑ 90 ημερών σε ισχύ.

Ανά έτος 4

- Νερό χωρίς έσοδα **≤25%**; Τα φωτοβολταϊκά καλύπτουν **≥50%** ενέργεια άρδευσης. Ορατή αύξηση της τιμής ΠΟΠ. μείωση του κόστους φυτοπροστασίας/εκτάριο σε σχέση με το βασικό σενάριο· εδάφους που ενσωματώνονται στους τοπικούς κανόνες της ΚΓΠ.

Ανά έτος 5

- Πλευρικά προτεραιότητας ~100% κλειστά/υπό πίεση. Τα φωτοβολταϊκά καλύπτουν **≥70%** ενέργεια άρδευσης. **ποιοτικό βαμβάκι ≥90%**; Μέση πληρωμή ΕΛΓΑ **≤60–90 ημέρες**, δείκτης εμπιστοσύνης αγροτών **+20 μονάδες** σε όλη την περιοχή.

Γιατί αυτό λειτουργεί για όλη τη Θεσσαλία

Τυποποιεί τις **διορθώσεις υποδομής** (κλειστά δίκτυα + Φ/Β/αποθήκευση), τους **κανόνες της αγοράς** (ανεξάρτητη ταξινόμηση, συμβάσεις με βάση την ποιότητα, καταπολέμηση της νοθείας), τη **γνώση και τη φωνή** (δημόσια συμβουλευτική + συμβούλια αγροτών) και το **σύστημα κινδύνου** (παραμετρικός ΕΛΓΑ) — με **σεβασμό στις τοπικές διαφορές** (Πηλιορείτικο κόστος, οικονομικά του σιταριού του Αλμυρού, πλημμυρικοί διάδρομοι στα Τρίκαλα). Έτσι μετατρέπουμε τέσσερα σχέδια νομαρχίας σε **ένα συνεκτικό περιφερειακό πρόγραμμα δικαιοσύνης**.